

SLOVENSKI NAROD.

Izda vsak dan sveder, izjemni modelje in pravnika.
 Prosila: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin,
 za uradne razglase 60 vin, za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
 nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova
 ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Receptivov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Nemško brodovje potopljeno.

London, 22. junija. Reuter. »Vse oklopnače in vse oklopne križarke nemškega brodovja, internirane v Scapaflow, so potopljene, izvzemši oklopnača »Baden«. Razven tega je potopljeno 5 lahkih križark, tri druge so nasukane. Nasukanih je tudi 18 torpednih loncev, trije od njih so ostali na površini, drugi so potopljeni. Nemški kontradmiral in večina nemške posadke je v zaporu na angleških ladijah. Nekateri nemške šalupe so se oddaljile od ladij in niso poslušale povelja, da se morajo ustaviti, vsled česar so Angleži otvorili nanje ogenj in ubili ter ranili izvestno število Nemcev.

V smislu premirja je varstvo nemških ladij bilo izročeno jedva dovolj nemu številu nemških mornarjev, ne da bi jim bile dodane angleške straže. V slučaju podpisa miru bi bile nemške ladje avtomatično prešle v last zaveznikov. Izdane so že bile dispozicije, da bi se jutri prevzelo nemško brodovje v popolno posest, toda nemški mornarji so se temu izognili s tem, da so ladje potopili.

London, 22. junija. Tik pred podpisom miru so nemške posadke potopile svoje brodovje. Opoldne se je pričakovano oklopna križarka nagnila in potopila. Nekaj minut potem so se potapljale druge ladje druga za drugo. Ob pol 5. popoldne je izginil zadnji dreadnought. Posadke torpedovk so priplavale na suho, posadke velikih ladij so se rešile v čolnih. Nekateri torpedovke se plavajo napol potopljene in mole iz površine. Neupoštevano je ostala oklopnača »Baden«, na kateri vihra britanska zastava nad nemško. Ostale ladje leže v globini 60 metrov. Skupno štejejo okrog 400.000 ton in so stale okrog 2 milijardi mark mirovne valute. Potopljenih je 6 težkih križark, 10 takozvanih eskaderskih križark, 8 lahkih križark, 50 torpednih loncev in neznano število podmornic, ter oklopnača: »Friedrich der Grosse«, »König Albert«, »Kaiserin«, »Prinzregent Luitpold«, »Kaiser«, »Bayern«, »Grosser Kurfürst«, »Markgraf«, »Kronprinz Wilhelm« ter težke križarke: »Seydlitz«, »Derfflinger«, »Hindenburg«, »Moltke«, »Von der Tanne«.

London, 22. junija. Angleško občinstvo je razburjeno radi zadnjega nemškega udara in zlasti napada admiralteta, da je preslabo zastražila brodovje in tako dala Nemcem priložnost, da potopijo svoje ladje. Nemški admiral Reuter je celo dobil dopust iz zdravstvenih razlogov, s katerega se je šel pred kratkim vrniti. Na tem dopustu se je najbrže dogovoril z nemško vlado, da izvrši ta udarec, predno izroči ladijve angleškim posadkam.

Nemčija je prošla za 48urno podaljšanje roka in Clemenceau je odklonil. V Weimarju je zbornica sprejela podpis mirovne pogodbe ob velikem razburjenju in v solzah. Nova nemška

delegacija podpiše te dni. V Parizu grme topovi, bulvari so polni vesele valujoče množice. Zastave vihraje. — Trenotki obupa in trzajočega veselja, občutki najglobljega ponizanja in najvišjega triumfa. Obenem se oddiha ves svet. Skoro pred petimi leti je vojna izbruhnila. Med tem časom smo pretrpeli in preživeli toliko in tako ogromnih dogodkov, kakor se nam ni nikdar moglo sanjati.

V stilu drugih vojnih dogodkov je zadnje nemško presenečenje, potopljene celoga ogromnega brodovja, po vojaški moči drugega na svetu. Razburjenje angleškega občinstva je razumljivo. Zakaj ni bilo dovolj straž, ki bi bile preprečile enega največjih činov sabotaže v svetovni zgodovini?

Če pa premislimo dogodek, se ne moremo ubraniti misli, da Angleži niso imeli interesa, strážiti preostro. Sami so svoječasno predlagali na konferenci, naj se brodovje potopi, dočim so druge države zahtevale, naj se razdeli. S takšno razdelitvijo bi se na razna vojna brodovja, na pr. francosko in laško, preveč ojačila in zlasti bi se izpremenilo relativno razmerje vsakega posameznega vojnega brodovja nasproti angleškemu in razmerje celokupne svetovne tonaže vojnih brodovij nasproti angleškemu, ki mora biti po stari formuli tako močno, kakor vsa druga brodovja skupaj. Če sodimo po vprašanju: »Cui prodest?«, se nam vsiljuje misel, da se Angleži sicer pro forma hudejo, da pa v srcu pozdravljajo izvršitev svojega predloga in da straža na nemškem brodovju ni le slučajno bila tako slaba. — Sicer je pa brodovje v globini 60 metrov in ni poškodovano, ker ni potopljeno z dinamitom, marveč samo z odstranitvijo nekaterih delov v ladijskem dnu. Mogoče bo pomorno nemško brodovje prihodnje leto zopet vstalo in na poveljniškem drogu se bo najbrže vil rdeči Union Jack. Tako smoteno politiko vodijo velike sile. Učimo se od njih.

Čehoslovaki in mi.

Pariz, dne 18. junija 1919.

I.

Pred nekaj tedni smo izvedeli od merodajnih faktorjev na mirovni konferenci, da bo vsa državna lastnina bivše Avstrije, ki se nahaja na naših tleh, sicer prešla v last naše države, ali da jo bomo morali plačati v skupni zavezniški sklad za vojno odškodnino po ceni, ki jo bo določila mednarodna odškodninska komisija.

Jako merodajni in odgovorni ter dobro informirani jugoslovanski politik je ob tej priliki takoj izjavil, da je to gotovo češko maslo. Za to svojo trditve ni imel nobenega drugega vzroka nego dejstvo, da se nahaja na našem teritoriju mnogo, na Češkem pa primeroma prav malo državnega premoženja, ki bi se moralo po načrtu ve-

lesiti plačati v imenovani sklad, in pa svoje — nezaupanje napram Čehom.

In vendar so Čehoslovaki najolajnejše sodelovali s Poljsko, Rumunsko in našo delegacijo v vseh finančnih vprašanjih in to tudi v takih, ki so očividno na našo korist in ne na korist Čehov. To velja zlasti za vprašanje razdelitve predvojnih dolgov; tu smo mi zavzeli za nas najugodnejše stališče, da se dolgovi razdelijo predvsem po investicijah: vsaka država prevzame one dolgove, ki so služili za investicije na njenem ozemlju.

Vesile niso popolnoma adoptirale tega ključa, ampak drugega, ki je za nas še ugodnejši in za Čehoslovake mnogo neugodnejši nego gorašnji: državni dolgovi se razdelijo predvsem po zastavljenem predmetu, to je država, na koje ozemlju se nahaja zastavljeni predmet, prevzame dolg. Ker se nahaja pri nas le malo zastavljenih predmetov (glavno Rudolfova železnica), na Čehoslovake pa jako mnogo, je ta ključ jako ugoden za nas in neugoden za Čehoslovake.

Interesantno za naš predmet je pri tem, da se določba o predvojnih dolgovih nahaja v načrtu za mirovno pogodbo in istem poglavju kakor določba o odkupu državne lastnine in da sta bili zgoraj imenovanemu politiku gotovo znani obe določbi, od katerih je ta ugodnejša za Čehoslovake, ona za nas. In vendar je bila prva »češko maslo«. Vsaj z isto, po mojem mnenju z mnogo večjo opravičenostjo bi trdili Čehoslovaki, da je druga določba »jugoslovansko maslo«.

Predvčeršnjim sem se udeležil malega sestanka zastopnikov več slovenskih narodov. Gospod Tresić - Pavčić je na tem sestanku ostro napadel navzoče Čeha in jim več nego jasno povedal, da jim mi nikdar več ne moremo ničesar verjeti. Lansko leto je izjavil dr. Kramarj v Pragi: »Veru za veru, krev za krev! Ko pa je letos Orlando zapustil mirovno konferenco in se šel radi jadranskega vprašanja »posvetovati s svojim narodom«, ga je ob prihodu v Rim pozdravil čehoslovakiški minister g. Stefanik in to kot edini zastopnik tujih držav.

Eden izmed navzočih Čehov je zagovarjal čehoslovakiško vlado, češ da je bil g. Stefanik velik prijatelj Italije in Italijanov in da je vsled tega storil večkrat korake, za katere je bil le on osebn odgovoren, tako tudi za imenovanje pozdrav.

Iz teh dveh in še mnogo drugih slučajev je jasno videti, kako lepo cvete na zelenih vejah naših primeroma dobro informiranih politikov nezaupanje napram Čehom. Iz tega pa se da domisliti, kaj se mora goditi šele na onih suhih vejah, če o čehoslovakiški politiki in njenih trnjevih potih ne vedo nič drugega, nego da so nas Čehi v našem boju za naše kraje ob Soči in Adriji sramotno izdali.

Ker smatram, da je v življenjskem interesu tako nas Jugoslovancev kakor i Čehoslovakov, da si medsebojno razmerje čim preje razjasnimo in ga uredimo čim bolj prijateljsko, hočem v naslednjem po svojih skromnih močeh pojasniti, kako je prišlo do imenovanja izdajstva.

Misljam, da mi bo to tem lažje mogoče, ker sem imel v kritičnem momentu bolj nego kdo drugi priloiko, opazovati peripetije čehoslovakiško - italijanskega prijateljstva.

Splošno znano dejstvo je, da so bili čehoslovakiški voditelji v inozemstvu med vojno in pozneje Italijanom mnogo prijaznejši, nego pa oni, ki so delovali v domači avstrijski politiki. To je čisto logična posledica dejstva, da so bili Čehi doma navezani na Jugoslovane, v inozemstvu pa na entento in po njej zlasti na Italijo, kjer se je nahajalo — izvzemši — Rusijo največje število čeških ujetnikov. Ako so Čehi hoteli dobiti od zaveznikov priznanje, so rabili čimvečjo armado, ako so hoteli armado, so rabili ujetnike in Italiji in so vsled tega morali voditi Italiji prijazno politiko.

Misljam, da jim tega ne moremo posebno zameriti, ker ta politika ni bila nikdar in nikjer namerjena proti Jugoslovanom. Saj so morali delati Italiji navidezno prijazno politiko celo Srbi in »Jugoslovanski odbor« iz enostavne vzroka, ker bi bili sicer v nekaterih zavezniških deželah nemogoči. Ako to zamerimo Čehom, kaj moremo potem reči o Rusiji, Franciji, Angliji, ki so podpisale londonski dogovor? In vendar sta Francija in Anglija naši prijateljci še danes, in carska Rusija je bila tudi? —

Ker so koncem lanskega leta prišli češki politik v Svjco, je bilo to za mednarodno žurnalstvo — in tudi politiko — velik dogodek in zastopniki vseh časopisov in dopisovalnih uradov so se trudili, da pridejo ž njimi v razgovor. Imel sem ob tej priliki priložnost, govoriti o tržaškem vprašanju s poslancom Stanekom, ki mi je rekel: »Tam so tudi naši interesi, in Vaš pozor je naš pozor.« To ni nič tako posebno važnega, ker tako so se izražali takrat tudi drugi češki vodilni politiki na Dunaju in v Pragi napram našim zastopnikom.

Mnogo važnejše in usodopolnejše je bilo drugo dejstvo, ki sem ga izvedel iz popolnoma zanesljivega — ne češkega — vira. Zastopniki oficijelne italijanskega dopisovalnega urada v Bernu so si izposlovali pogovor s Kramarjem, ki jim je stalječe čehoslovakiški napram Italiji razložil sledeče: »Mi želimo živeti tako z Italijo kakor z vsemi drugimi zavezniškimi državljani v najožjem prijateljstvu in upamo, da se bo Italija sporazumela z Jugoslovani v vseh spornih vprašanjih. Ako bi se pa to ne zgodilo, bi morali tudi Čehi svojo politiko drugogče orijentirati.« Iz teh besed sicer ni popolnoma jasno, napram komu bi morali Čehi svojo politiko »drugo-

gače orijentirati,« ali Italijani niti trenotek niso dvomili o tem, da napram njim in so v tem smislu poročali tudi v Rim.

Kmalu na to se je pričelo pisati in govoriti o tem, da se je prijateljstvo med Čehoslovaki in Italijani ohladilo, tako da so inozemski češki politiki smatrali za potrebno, da so zagovarjali Italijane, da jim je češko prijateljstvo prej kakor slej zasigurano. Da ta zagotavljanja ostanejo brez uspeha, zato je zopet poskrbel dr. Kramarj, ki je v svojem otvoritvenem govoru v Čehoslovakiškem parlamentu prijateljstvu napram Jugoslovanom zapel celo himno, dočim se je o Italiji kratko izrazil: »Zahvaljujem Italijo!« Nobena zavezniška velesila ni bila odpravljena kraje in hladneje nego Italija. Ta govor bi bil morda ostal v Italiji neopažen, da ni opozoril Italijanov nanj preveč goreči češki funkcionar v Ženevi, ki je povzročil s svojo gorečnostjo malo zakulisno afero, ki je Italijanom zopet pokazala, da se praška politika orijentira drugače, nego je njim ljubo.

V italijanskih krogih samih sem čul koncem leta 1918, vest, da so se nekateri češki legionarji v Italiji izrazili, da se bodo proti Italijanom še vse drugače bili, nego so se zanje, in da italijanska vlada dela čehoslovakičev težave zaradi vrnitve čehoslovakiških legij iz Italije v domovino. Italijanski časopisi, zlasti tudi oficijelni laški bulletin v Bernu, so posvečali vedno večjo pozornost Nemcem na Češkem in Moravskem in vedno se je ponavljala misel, da bi bilo za Čehoslovake jako nevarno, ako bi prišlo v njihovo državo preveč tujcev, — nemškega, madžarskega, poljskega in rusinskega elementa. Čehi so imeli takrat od zaveznikov na papirju sicer jako lepo začrtane meje, a v resnici se je njihova oblast raztezala le na češki del Češke in Moravske. Slovaška je bila cela v rokah Madžarov, in majhni češki oddelki, ki so si upali na Slovaško, so se morali opetovano umakniti pred madžarskimi bandami, ki so pustošile in ropale po deželi kakor svojedobno po Srbiji in Poljski. Na Češkem in Moravskem so imeli v nemškem delu vso moč edino le Nemci v rokah, ki so dobivali z Dunaja, z Bavarskega in iz Saškega orožje in municijo in se pripravljali na oborožen odpor proti Čehom. Nič boljše ali še slabše je bilo v Sleziji. Položaj Čehoslovake je bil tem težji, ker tudi v češkem delu samem razmere se niso bile konsolidirane in se je zlasti med vojakom — bivšim avstrijskim — pokazal ponovno boljševiški duh, samovolja, nediscipliniranost in pohotnost po razbojni in podiranju. V tem položaju so imeli Čehoslovaki na izbiro dvoje: ali se zavzamejo za naše zahteve napram Italiji, ali pa nas pustijo na cedilu in lašajo Italij. V prvem slučaju so lahko prepričani, da jim bodo Ital. delali vse mogoče težave pri določitvi mej in, kar bi utegnilo biti še usodnejše, zadrti bi jim njihovo vojaštvo — legije in vjetnike — v Italiji, mesto da jih pošljejo

LISTEK.

Hotel Beau-Site. *)

V Parizu pričetkom junija 1919.

Z bliskovo naglico te vozi električni vlak železnice metropolitaine, zgrajene v treh podzemskih etažah, skozi osrčje Pariza, oziroma bolje rečeno pod njim. Za 20 centimov se pešješ po teh, z drzno ženjalnostjo izpeljanih novih od poljubnega konca Pariza do drugega! Postaja Etoile. Izstopiš na podzemsko visoko obokani peron, ob čigar svetlosivih emajlovih ploščah se lomijo žarki mogočnih električnih obločin. Slediš množici po navideznem labirintu stopnišč in koridorjev, dokler ne zagledaš vrh zadnjega stopnišča — beli solčni dan. Place de l' Etoile! Na svetovnoznane ogromnem trgu stojiš, v katerega se radikalno izliva osem velikih, deloma do 50 metrov širokih pariških avenij. Sredi trga pa se dviga orjaški Napoleonov Arc de Triumpe, visok 45 metrov in

* Sedež jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu.

okrašen na vse štiri strani z veličastnimi alegorijami odhoda in povratka revolucionarnih in Napoleonovih armad. Depart et retour des armées francaises, kakor pravi napis nad pročeljem. Danes pa je ta porta triumphalis, kakor je imenitnejše ne pozna svet, odana na vse strani od mogočnih nemških topov in možnarjev največjih kalibrov čijih votla žrela žalostno zevajo v jasno pariško nebo. Sic transit furor teutonius, ki je v zadnjih letih prinesel toliko neizmernega gorja nad junaško Francijo in nad celi svet. Sedaj pa s prahom in pepelom posut po niz in v strahu in trepetu stoji pred neizprosno sodo v sosednem Versailles, prav tam, kjer se je pred 48. leti rodil ...

Ko kreneš nehoté proti najsijajnejši cesti, aveniji Champs de Elyées, kateri ne vidiš konca, ti skoro sapo zapre neverjetni avtomobilni promet, proti kateremu je bil dunajski Ring ob najsijajnejših čarih ponižna provincijalna cesta. Tovariš, ki nikdar ne pozabi svoje ljube statistike, je izračunal, da ob najživahnejših dnevnih urah drvi mimo tebe, pribitega v svetem provincijalnem strahu nepremično na isti točki, v eni sami uri nad 3000 osebnih avtomobilov, ne vteviš sicer

precej redke konjske vprege vseh vrst. Beživa torej v prvo prečno ulico — Rue de Pressbourg — in že nama pada v oči naša pomorna jugoslovanska trobojnica, vihrajejoča na pročelju elegantne palače, čije vrtna fasada odpira pogled na Place de l' Etoile. Ne nosi neopravičeno svojega imena lepe lege. Ob vhodu te vlijudno pozdravi dostojanstveni francoski »concierge«, vrh proti cesti odprtega stopnišča pa strumno ponovi pozdrav marcijskega srbski podčastnik, očividno vesel domaćih zvokov, dokler se ne zravna v pozor liki kip pred junaško prikaznijo še mladega srbskega generala, ki je ravnokar stopil z avtomobila. General Pešić, načelnik naše vojaške misije hiti s prijaznim odzdravom v prvo nadstropje, kjer zbora naš »conseil d'expres«, naša oficijelna delegacija. Mi pa želimo pred vsem pozdraviti naše najožje rojake in komaj prestopimo prag levega pritličnega koridorja, nam zadoni nasproti prvi slovenski pozdrav v Parizu. Doma smot. Prijazni slovenski sluga nas spremlja pred vsem v tajniško sobo, kjer kraljuje Zolgerjev adlatuš dr. Bruno Stare in kjer je shajališče vse pariške Slovenije. Prihajati in odhajati vidiš najrazličnejše eksperte z dovršenim delom in po nove,

kurir, ki ima zvečer odpotovati v domovino, zbira pošto in druga naročila, vmes pa švigajo graciozne pariške stropijske. Tu pozdravljamo po dolgih petih letih v prostovoljnem mučeniškem prognanstvu in smrtno nevarnem delu za osvobojenje domovine oslovelega dr. Gregorina in njegovega sotrpina dr. Bogomila Vošnjaka, sedaj generalnega tajnika naše državne delegacije. Predlične zasluge jugoslovanskih emigrantov, ki so med vojaško morali francosko in angleško javnost takorekto stoprav poučiti o naši eksistenci, ki so brez zadostne podpore in skoro v neprestanem boju za vsakdanji kruh organizovali onstran oceana križarske bataljone jugoslovanskih prostovoljcev, te zasluge bo moral vesten odgovornar stoprav primerno oceniti. Sedanjost jih vse premalo uvažuje ... Začuden zagledamo v tej družbi in v živahnem razgovoru z asketično prikaznijo neumornega koroskega eksperta dr. Ehrlicha, visoko varazlega pristnega jenkija v dežnem plašču najnovejšega ameriškega kroja in širokokrajnem nujorskem klobuku, v ustah velikanse duhtečo črno havanko, ki vznjuga našo zavist in spomin na one lepe čase, ko bukovno listje še ni bilo tako važna prvina ljubljanske

tobačne tovarne, kakor je to od zadnjih let. Ze se pripravljamo, da spoštljivo pozdravimo odličnega odposlanca iz hotela Grillon*, ko spoznamo v njem našega gorenskega dr. Shwegla! Naj mu bo tudi še s tega mesta sporočena naša iskrena zahvala ne le kot neizcrpnemu hferantu tistih imenitnih pristnih havank, ampak v prvi vrsti za neutrudljivo spretnost, posredovanje in tolačenje. Smelo trdim, da bi brez njega ne bili prišli do vseh odločilnih ameriških ekspertov in zastopnikov. Prepričani smo se, da ukiha v teh krogih ugled, od katerega bo naša država imela lahko še obilo haske.

Toda že nas kliče sluga v delavnico prvega slovenskega delegata dr. Zolgerja. Eleganten pariški salon; njegova visoka okna začudeno spro na samjevide tuje dežele, nemanega narodit, ki pozdravljajo z vseh stran. Poleg dr. Zolgerja, čigar učenjaška fistionomija ni ostala brez sledov neolovskega napora zadnjih mesecov, nam podaja prijateljsko roko tudi drugi slovenski delegat, naš temperamentni in valdar pesimistični prijatelj dr. Rybak. Tudi njemu je zasekala v lice globoko hma-

* Sedež ameriškega ujetja v Parizu.

zključeno, da bi se ne naselili v Zagrebu ali v Ljubljani. Rodičev je na glasovot enen najboljših ruskih gubernikov. Leta 1876. se je boril kot dobrovoljec na srbski strani proti Turkom.

Neodrešena domovina.

Tržaški socijalni demokratje in furlanski koloni. Ko je bila odšla laška vojska tja za Piavo, so bili začeli tržaški socijalni demokratje pridno zahajati med furlanske kolone, katere so hoteli organizirati. Sedaj pa ne smejo več med nje. Furlanski conteji slikajo pri vojašnici in politični oblasti soc. demokratje za »austriacante« in boljše viki in laška oblast res ne pusti več soc. demokratov nastopati med furlanskimi koloni. Tuntarja so pred kratkim ustavili in mu prepovedali shod. Furlanski poljedelski delavci se zadnje čase obračajo na industrijska podjetja, iščejo tam dela. Agrarna reforma Jugoslavije močno vpliva na furlanske poljedelce.

Državni uradniki na Gorškem laške narodnosti so si ustvarili svojo organizacijo. Pred kratkim so imeli izredni občni zbor, na katerem so razpravljali o ustanovitvi »Camera del Lavoro« in event. potrebi izprememb v pravilih svoje organizacije. Predsednik uradniške organizacije je državni pravnik dr. Marinaz, ki je poročal, da se je uradniška zveza potegovala pri novi vladi za definitivno ureditev službe in prejemkov pa da rezultat še ni popoln ali zadovoljiv za dosežanje pogajanje. Sklenili so pridružitve h »Camera del Lavoro«. V novem odboru uradniške organizacije so sami Lah razven inženirja Ramira Fasana. Za častnega člana so izvolili vladnega komisarja Gottardija v Gorici.

Odlikovanja. Laška oblast deli odlikovanja svojim zvestim sotrudnikom. Tako je odlikovan conte Valentini, sindaco v Trzinu, z vitezkim križem, dr. Giorgio Pitacco v Trstu pa z vitezkim redom laške krone.

Draga vožnja na parnikih družbe »Istria-Trieste«. Včasih se je plačalo 1 krono za drugi in 2 kroni za prvi razred na luksuznih parnikih, sedaj pa je družba od junija dalje povišala cene tako, da stane prvi razred 9, drugi pa 6 lir pa ne na takih parnikih, katere je družba označila za »piroscafi di lusso«.

Cene govejega mesa v Trstu. Maksimalne cene so: za sprednje dele z doklado lir 7.20 za kg, za zadnje dele z doklado lir 8.60, ledvični deli po 10 lir kilo.

Velik morski pes, dolg nad 3 metre, se je pojavil v tržaškem zalivu. Videli so ga pri Barkovljah.

Most čez Sočo pri Pierisu je zopet vzpostavljen. Dolg je okoli 200 m.

Slovanski svet.

Ruski list za Jugoslavijo. Pišejo nam: Znanje ruskega jezika se je tako razširilo, da bi bilo umestno, misliti na to, da bi se osnoval za Jugoslavijo poseben ruski list. Na tisoče je naših ljudi, ki so se v ruskem vjetništvu pričeli ruskemu jeziku. Naj bi se jim dala prilika ne samo da ne pozabijo rusčine, marveč da po možnosti še izpopolnijo svoje znanje. Tudi bivši ruski vjetniki, ki so ostali pri nas, ali se sedaj zopet vračajo k nam, potrebujejo nujno primerno čtivo. Naj bi se o stvari razmišljalo. Menimo, da bi izdaja tehnika ne povzročala prevelikih težkoč, ustreženo pa bi bilo s tem tako ruskim približnikom, kakor mnogobrojni našim ljudem, ki so se naučili rusčine in ki ne dobe sedaj nobenega ruskega čtiva.

Ruski list v Pragi. V Pragi je tel. izhajati ruski list »Russkoje Djeło«. Izdajatelj in urednik lista je dr. Stiežule (Kopal), tiska pa se v tiskarni »Politike«. List izhaja vsako sredo in soboto. Posamna številka stane 20 vin. Vsem onim, ki so večji ruskega jezika, priporočamo, da si ta list naroče. Naročnina se naj pošilja na naslov: »Russkoje Djeło«, Praha, Klementinum. Čeho - slovaška republika.

Mirovna konferenca.

SEDEŽ ZVEZE NARODOV V LONDON.

LDU. Pariz, 24. junija. (PBA). Svet četvorice je določil London kot sedež zveze narodov in gospodarskega sveta. **VESELI PARIZ. — MIR SE PODPIŠE.** LDU. Dunaj, 23. junija. (ČTU). »Neue Freie Presse« poroča iz Versaille: Topovji pariških trdnjav označajo od devetih s svojim grmenjem mir. Prvih sto zmagovalnih strelcov v Mont Valerjen je izstavilo vse prebivalstvo na ulice. Otrci tekojo sem in tja z zastavami. Vojski so jako srečni. Na boulevardih se poslušajo govori. Poroča množica se pomika na Parizu. Pod milim nebom svirajo godbe.

NOVA NEMŠKA DELEGACIJA, KI PODPIŠE.

LDU. Berlin, 23. junija. (ČTU). Iz Pariza poročajo: Nova delegacija z Pragergeriem se pričakuje v torek v Parizu. Podpis mirovnih pogojev se pričakuje v sredo.

Nobenega podaljšanja premirja Nemcem!

LDU. Lyon, 24. junija. (Brezlično.) Predsednik mirovne konferen-

je prejel pismo od 23. na 23. t. m. novo nemško noto, kjer prosi Nemtija za 48urno podaljšanje roka, ki ji je bil odmerjen za podpisane mirovne pogodbe. Potem, ko se je svet četvorice posvetoval o tem predmetu, je poslal Clemenceau načelniku nemške delegacije nastopno pismo: Gospod predsednik! Allirane in asociirane vlade imajo čast, potrditi sprejem Vašega dopisa z dne 23. t. m. Potem ko so temeljito proučile Vašo prošnjo, obžalujejo, da jim ni mogoče podaljšati roka, ki je bil odmerjen Vaši ekacelenci za obveščenje alliranih in asociiranih vlad o tem, kako ste se odločili glede brezpogojnega podpisanja mirovne pogodbe. Sprejmite, gospod predsednik, zagotovilo mojega visokega spoštovanja. Clemenceau.

JUGOSLAVENSKO SOKOLSTVO.

Na Vidovdan ove godine sastaće se u Novom Sadu svi sokoli Srbi, Hrvati i Sloveni. Doći će sve što sokolski misli i bratski oseća sa svih strana i iz svih krajeva slobođne i ujedinjene naše otadžbine. Doći će da proglasi za svu budućnost i večna vremena svetinju narodnog i državnog jedinstva, pa da ga čuva, brani i jača. Jedan narod u jednoj državi hoće da ima i jedno sokolstvo. Ujedinjeno sokolstvo Srba, Hrvata i Slovenaca, hoće da bude samo narodno a sa braćom po krvi i jeziku ujedinjeno — nerazdvojni deli Slavenstva.

Sokolska misao je sloboda, nezavisnost i ujedinjenje celokupnog naroda Srba, Hrvata i Slovenaca, oplemenjivanje srca i njegovanje zdravlja celokupnog naroda.

Sokolstvo obuhvata sva plemena, sve vere, sve štalce, sve spolove i sva doba.

Naša težnja — sokolski ideal, je poći kao i dosad putem velikog istinskog idealizma, pa da prelijemo našu široku ljubav i osećaj pravde u Evropu, u svet, u narode, koji su je izgubili, obmanuti veličinom i silom. Mi koji smo podneli stradanja i muke bezimenih mučenika i nečuvanih raspeća, mi se zavetujemo, da ne čemo počiniti ni na kome taj zločin i greh.

Sokolski Sabor u Novom Sadu zamišljen je da traje 3 dana od 28. do 30. juna uključivo; sastojao se iz dve sednice, iz rada u 8 odbora i jedne komisije, te u pripravljenju jedne velike uzorne javne vežbe; najposlije izletima u okolice.

Kancelariji Sokolskog Saveza Srba, Hrvata i Slovenaca stižu svaki dan izvešća, u kojima se javlja iz cele Kraljevine pa i iz okupiranih krajeva dolazak braće sokolova, izaslanika i saborskih odbornika i vežbača. Broj njihov dostigo je (hiljadu) 1000, premda su pripreme započele tek u mesecu maju. Već je izrađen načrt novog sokolskog zakonika i ustava, koji ima pred sabor da dodje. — Izradjem je i načrt rada odbora i komisije saborske sa zadacima za rešavanje, te je u glavnom ustanovljen broj i imenik odbornika i na svakog je od njih upućen poziv sa odnosnim načrtom. Upućen je svečan poziv češkoj općini sokolskoj i Poljskom sokolskom Savezu, da pošalju svoje izaslanike na Sabor. Braća Česi šalju na Sabor Dra Šajnera (Scheinera) i G. Kalinu, poslanika čehoslovačke kod naše vlade.

Na Sabor dolaze i zastupnici naše Kraljevske vlade: ministar prosvete Davidović, ministar za konstituantu Kramer i ministar gradjevina Kapetanović a u ime vojske vrhovni zapovednik vojvoda Mišić.

Iz Kancelarije Sokolskog Saveza, Srba, Hrvata i Slovenaca, u Zagrebu.

Slovenački Sokolski Zvez. Sokolstvo se udeležil s praporci proslave Vidovega dne 27. junija pred Mestnim domom ob 7. zvečer. Zbirališče v krogih ob 6. zvečer pred Narodnim domom. — Predsedstvo Slov. Sokolske Zveze.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 24. junija 1919.

Zupan dr. Ivan Tavčar otvori ob 5. uri popoldne sejo, konstatira sklepčnost in navzočnost kvalificirane večine, ki je potrebna za nekatere točke dnevnega reda ter imenuje za overovatelja zapisnika občinskega svetnika Trnkoczyja in Mlinarja.

Nato poroča zupan o dopisu odseka za notranje zadeve naše pokrajinske vlade, s čemer se ne dovoljuje pobiranje tlakarice za 1. 1919 iz istih razlogov, ki jih je preje navajal bivši deželni odbor. (Klic: Čujte!) Zupan poroča nato o dveh dopisih odbora koroških begunccev, v katerih se zahvaljuje ta za gostoljubnost mesta Ljubljane in za podarjenih 10.000 K. Nato prečita g. zupan listo daril, ki so došla mestnemu magistratu od raznih strani ter izreče svojo zahvalo darovalcem. — Zapisnik zadnje seje se brez ugovora odobri.

Na dnevni red se postavijo nato točke, za katere je potrebna kvalificirana večina. Podžupan g. dr. Triller poroča sledeča poročila v imenu finančnega odseka: o dopisih župana

glede dovolitve proračunskoga provisorija za mesec julij in predlaga, da se pobirajo v mesecu juliju davčine, kakor koncem leta 1918. (Sprejeto.) Nato poroča o ponudbi Trboveljske promogokopne družbe za nakup dveh stavbnih parcel na zemljišču bivšega vojaškega okrajovališča. Gre tu za parceli št. 136/11 in 136/12, ki ste se ponudili vladi v nakup za 120 K kvadratni meter. Ker pa je vlada odgovorila, da v slučaju, da se zanima za ti dve parceli Trboveljska promogokopna družba, nanje ne reflektira, predlaga odsek, da se prodasta ti dve parceli družbi pod običajnimi pogoji. (Sprejeto.) Končno poroča g. podžupan še o prošnji Ljubljanskega športnega društva za nakup nekaj mestnega sveta ob obrežju Ljubljanske na Trnovskem pristanu. Je to svet ob Ljubljani in izlivu Malega grabna, približno 2800 kvadratnih metrov, ki pripada že od l. 1846 mestni občini in je športni klub preskrbel prepis te parcele na mestno občino Ljubljansko. Športni klub prosi za dovoljenje nakupa tega zemljišča že od l. 1917, vendar se je zadeva vsled zavlačevanja nemških občinskih svetnikov zavlekla do sedaj. Finančni odsek predlaga, da se svet, ki ni primeren za zazidavo, proda športnemu društvu za svoto 1500 K in sicer že okupirani del za 1300 K takoj, 200 K pa takrat, ko bo vlada tej prodaji pritrčila. Do tega časa pa naj se da svet športnemu društvu v najem za priznavalo pristojbino 8 K letno. — Občinski svetnik Štebi predlaga, naj se svet ne prodaja, ampak da športnemu društvu le v najem, občinski svetnik Bahovec pa povdarja precej sebično, da bi svet kupil za svoto 3000 K, pa naj bi ga potem porabil v katerekoli svrhe. Razvije se ostra debata, v kateri trdi obični svetnik Bahovec, da kljub svoji ponudbi, da sam kupi dotični svet, varuje interese občine in to popolnoma nesebično (!). Na ta izvajanja odgovarja g. podžupan, na kar se izvrši glasovanje, pri čemur je bil sprejet velik večino odsekov predlog, kar g. župan izrecno konstatira. Izbris generala Borojeviča iz vrste častnih občanov ljubljanskih.

V imenu personalno-pravnega odseka poroča občinski svetnik g. Pustoslavšek o izbrisu generala Borojeviča iz vrste častnih meščanov ljubljanskih. Poročevalec izvaja:

Občinski svet je izvolil v svoji seji dne 5. avgusta 1915. takratnega poveljnika soške armade, generala Svetozara Borojeviča za častnega meščana. Pri tem so bili pač v prvi vrsti merodajni oportunistni razlogi. V dobi, ko ni bil noben narodno-zaveden Slovenec varen pred ovaduh, biriči in rablji, se je hotelo pridobiti naklonjenost moža, o katerem se je vedelo, da ima glavno besedo kot poveljnik vojske na našem ozemlju. V kolikor se je ta namen z onim ukrepom dosegel, se da objektivno težko dognati. Motivi, ki so svojčasno napotili občinski svet, da je izbral, sigurno s težkim srcem, Borojeviča za častnega meščana, so bili gotovo plemeniti, saj jih je narekovala skrb za ugroženo bodočnost Ljubljane, skrb za številne one elemente v našem mestu, ki so bili na sumu protidržavnega mišljenja in čustvovanja in nad katerimi je neprestano visel Damoklejev meč progona in obsodbe. Ti motivi so odpadli, čim se je razrušil kavdinski jarem, pod katerega smo, čisto škripaje z zobmi, morali uklanjati svoj tilnik. Zasijala nam je svoboda, Avstrije, ki nas je z bičem, z vislicami in svinčenkami silila, da smo ji proti svojemu boljšemu prepričanju služili in robovali, ni več in z njo so izginili s površja tudi njeni generali, ki so preje s krvavim mečem krotili zarobljene narode in jim z rabljsko vrvice vcepjali poslušnost in pokorščino. Moč Avstrije in njenih generalov spada sedaj v preteklost. Treba je sedaj izbrisati tudi zadnje spominje nanje.

Zato predlagam v imenu personalno-pravnega odseka: Slavnim občinskim svetnikom, da se bivšega generala avstro-ogrsko vojske Svetozara Borojeviča črta iz imenika častnih meščanov ljubljanskih. (Odobrovanje.)

Predlog je bil sprejet, vendar je značilno, da socijalnodemokratski občinski svetniki niso glasovali zanj, marveč so se vzdržali glasovanja.

Poročila finančnega odseka. Podžupan g. dr. Triller poroča o poročilu knjigovodstva glede kapitaliziranja anuitet mestnih dolgov pri Mestni hranilnici in se poročilo odobri.

Občinski svetnik Likozar poroča o računskem sklepu Mestne hranilnice za leto 1918, ki je bil predložen vsem občinskim svetnikom ter se sklep odobri. Poroča nato o računskem sklepu Kreditnega društva Mestne hranilnice za leto 1918, ki je bil istotako predložen občinskim svetnikom ter se odobri. Nadalje poroča isti poročevalec o poročilu knjigovodstva glede stroškov za zdravljenje mestnih ubogih tekom leta 1918 ter predlaga sprejete in zahvalo lekarnarju g. Trnkoczyju ter zasebnim zdravnikom za njihov brezplačen trud. Končno poroča isti poročevalec o poročilu gospodarskega urada glede izločitve nekaterih parcel na Gradu iz mestne imovine ter vpiše teh parcel kot

javna last. (Tu gre predvsem za razna pota.) Poročilo je bilo sprejeto.

Podžupan g. dr. Triller poroča nato poročilo magistrata glede določitve najemščine za uradne prostore poštnega ravnateljstva v Kresiji, šoli na Vrtiči in pehotni vojašnici ter povdarja, da se je cenila najemščina za vse te prostore na nad 21.000 K, poštno ravnateljstvo pa ponuja okrog 10.000 K, kar znači diferenco okrog 11.000 K. Na predlog g. župana naj se skuša doseči poravnava na ta način, da se mesto 21.000 K zahteva le 16.000 K najemščine, sicer, če bi poštno ravnateljstvo ne hotelo sprejeti tega predloga, bi morala nastopiti mestna občina pravno pot. Ta predlog odseka je bil sprejet. G. podžupan poroča nato poročilo magistrata glede določitve najemščine za uradne prostore južne železnice v mestni pehotni vojašnici ter se predlog odobri. Nato poroča isti poročevalec poročilo odseka o dopisu upravnega odbora Mestne hranilnice glede odplačila dolga Narodnega doma ter povdarja, da znaša dolg društva Narodni dom pri Mestni hranilnici še 274.614 K 66 v, k čemur bi prišlo triletno zamudne obresti, kar bi bilo društvo pripravljeno naenkrat plačati. Občinski svetnik g. Kocmur govori proti predlogu, končno pa se po daljši debati sprejme z večino glasov odsekov predlog, da je tako odplačilo v interesu Mestne hranilnice, kakor društva samega.

Občinski svetnik g. Smole poroča nato poročilo gospodarskega urada glede dobave službenih oblek mestnim slugam ter se po daljši debati sprejme predlog odseka in dovoli kredit 96.295 K, kateri znesek se izplača uslužbenecem v gotovini, največ 3935 K, t. j. za celo opremo za osebo. Obenem se podaljša tudi trepežnostna doba posameznih delov obleke.

Podžupan g. dr. Triller poroča nato o prošnji zakupnika mestnega kopališča v Koleziji za nakup vrtnega salona ter se dovoli nakup, obenem pa tudi zviša najemnina za kopališče od 1500 na 2000 K.

Poročilo stavbnega odseka.

Občinski svetnik g. Růžička poroča poročilo stavbnega odseka o prizivu J. Augština proti odloku magistrata glede zgradbe neke lope ob Jernejevi cesti št. 231 v Šiški ter predlaga, da se priziv odkloni. (Sprejeto.)

Poročilo šolskega odseka.

Občinski svetnik g. Dimnik poroča poročilo o dopisu poverjenstva za uk in bogočastje glede prispevka mestne občine za trgovsko šolo, ki se podržavi, ter predlaga, da se podpora 1000 kron še nadalje plačuje letno. Obč. svetnik inž. Štebi predlaga dodatno, da se naj ta šola razširi tako, da bo dostopna vsem slojem, brez izjeme. Predloga se sprejmeta.

Poročilo obrtnega odseka.

Občinski svetnik g. Franchetti poroča poročilo o dopisu poštnega ravnateljstva glede premetitve poštnega urada št. 6 z Miklošičeve ceste na križišče Tržaške in Rimske ceste ter to premetitev iz raznih razlogov kar najtopleje priporoča. Poročilo se sprejme.

Poročilo olepševalnega odseka.

Občinski svetnik g. Petrič poroča poročilo državnega gozdnega ravnateljstva glede oskrbovanja mestnih gozdnih parcel Pod turnom, na Gradu in v Klečah. Poročilo se odobri. Isti poročevalec poroča nato o prošnji najemnika mestnega kopališča Kolezije za zatvoritev Hribarjevega gaja za javni promet, kateri prošnji se ugoditi. Končno poroča o ponudbi kiparja Alojzija Dolinarja za nakup umetniškega vodnjaka. Ta vodnjak bi stal okrog 30.000 K in ker so mnenja o umetniški izpeljavi različni ter pod Tivolijem sedaj ne kaže vodnjaka renovirati, se vname daljša debata, v katero posezata posebno občinskega svetnika g. Štebi in g. Kocmur ter se končno predlog vrne odseku in stavi eventualno na dnevni red kakne prihodnje seje.

Poročilo ravnateljstva mestne klavnice. Občinski svetnik g. Kavčič poroča poročilo ravnateljstva mestne klavnice glede razširjenja klavnice za konje ter predlaga, da se naknadno odobri že porabljeni izdatek 3365 K, ki se je porabil v te svrhe.

Poročilo upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne

o prošnji prevoznika Josipa Turka za zvišanje pristojbine za vožnje ostavi radi raznih pomislekov g. župan z dnevnega reda.

Nujni predlog.

Podžupan g. dr. Triller prevzame nato predsedstvo, nakar stavi g. župan nujni predlog glede izpeljave kanala pred konjušnico, kjer se nahajata sedaj dva odprta kanala, ki sta zdravju tamšnjega prebivalstva škodljiva ter predlaga, da se izvede provizorni kanal, ki bi stal 16.635 K pod pogojem, da da vojaštvo za ta dela potrebne delavce in eventualni material na razpolgo, posestnik Soklić pa prispeva k stroškom zgradbe tega kanala, ki je tudi v njegovem interesu, z zneskom 2000 K. Predlogu g. župana je bila priznana nujnost ter se je predlog sprejel.

Končno poroča g. župan o dopisu glede proslave Vidovega dne, nakar stavi razni občinski svetniki razna

vprašanja in nasvete, tako glede aprovizacije, odkladija smeti v Holcaplovi ulici, glede prenosa mostu električne cestne železnice na Opekarsko cesto, glede razširjenja Kolizejskega kopališča, glede zatvoritve Ljubljanske, razširjenja Mestne kopeli, glede klopi pred cerkvijo Jez-Srca itd. Gospod župan poudari na razna vprašanja pojavnila in obljubi v nekaterih slučajih od pomoči ki je nujna potreba.

Zupan dr. Tavčar je nato zaključil javno sejo, nakar je sledila tajna seja.

Izpred sodišča.

Izpred mariborske porote.

Trikratni roparski morilec.

Maribor, 24. junija.

I.

Danes se je pričela razprava proti trikratnemu roparskemu morilcu, Francetu Kropcu in njegovim tovarišem, bratoma Francu in Alojziju Kodriču ter Jožefu Babšku iz Stattenberga, oziroma Pečk pri Slov. Bistrici.

24letni Kropce je obtožen trikratnega z ropom dovršenega umora, posebej še drugih ropov, vlomov in tatvin; brata Kodriča pa soudeležbe na enem teh treh roparskih umorov, potem soudeležbe Kropčevih ropov, vlomov in tatvin; teh slednjih je kot soudeležbenec obtožen tudi Babšek.

Ko se je čitala samih teh grozodejstev prepovedna obtožnica, obtožnica, smo imeli utis, da je pri starosti teh mladičev, o katerih Kropce s svojimi komaj 24. leti najstarejši, naravnost nemogoče, da obtožnica obstoji na ne-utemeljeni podlagi nezadostne preiskave, kot je bila na pr. v slučaju umorjenega poročnika Widmayerja. Toda takoj začetkom izpraševanja Kropca kot glavnega krivca, smo dobili utis, da se je v okolici Slov. Bistrice in na bližnjem Pohorju lani še marsikaj zgodilo, kar imajo vsaj Kropce in brata Kodriča na vesti in kar se ni prišlo na dan, kajti dva roparska umora na vojakih in en rop na sodnem slugi iz Slov. Bistrice ter razne tatvine, so že za to razpravo prišli slučajno na dan.

Kropce in brata Kodriča so obtoženi, da so dne 10. novembra 1918 pri mostu nad potokom pri Pečkih umorili Jakoba Moltna ter ga kot mrtvega oropali, nato pa vrgli v potok. Oba druga umora in ostala hudodelstva, izvršena že pred prvo omenjenim slučajem, so se šele tekom preiskave ugotovila.

Razpravo vodi sodni nadsvetnik dr. Ravnikar, obtožbo zastopa namestnik državnega pravdnika dr. Jenčič. Obtožence zagovarjata dr. Haas in dr. Schuman. Zasliševanje glavnega krivca, Kropca, traja celo dopoldne. Mali fant, šibak, s predrznm, lakomim obrazom — prvi tip popolnoma izpriznega zločinca. Bil je vojak, večnoma ubežnik, pred vojno je bil rudar. Ko se je izvršil državni prevrat, se je priključil domov z boljševiško idejo, češ, Jugoslavija je zdaj republika, kjer vlada — kakor je sam trdil — popolnoma »Freiheit«, kjer vsak lahko dela, kar se mu zljubi, kjer se lahko ropa in kolie ljudi brez vsakega sodnika, brez vsake kazni. Da je Kropce s takimi idejami prepojen, uganjal svoje zločine, to potrjujejo ne le razne priče, tudi on sam se še danes dela uverjenega, da je bil tisti čas določen za tako brezmejno svobodo. (Dalje prihodnjiti.)

Umor poročnika Widmayerja — brez zadoščanja. Kakor znano, je umor vobče znanega topničarskega poročnika Widmayerja vzbudil širom Slovenije ogorčenje in sožalje. Prva tozadevna poročila so nam to tragedijo slovenskega častnika na koroški fronti prinesla tako, kakor da bi storilec Strukelj svoje dejanje storil iz narodnega sovraštva in z že vnaprej določenim namenom, poročnika Widmayerja ob ugodni priliki spraviti ob življenje — torej da se je šlo za umor v popolnem pravnojavljnem smislu te grozne besede. Zato je v narodno čutečih krogih zavladalo nekakšno ogorčenje, da je Strukelj zagovor prevzel mariborski slovenski zagovornik. Toda, že začetek porotne razprave pa je pokazal, da tozadevna prva poročila, kakor tudi javna obtožnica niso bila povsem utemeljena, zlasti ne ravno v glavnih točkah, ki so obremenile obtožbo na umor. Edina priča, ki naj bi bila slišala, da je Strukelj že pred dejanjem izustil grožnjo, da bo poročnika zaklal, je pod prislogo svojo trditve umaknila. Pa tudi potek dejanja je bil tak, da je bil nameravan umor izključen, kajti poročnikov kočijaž, kot edina zanesljiva priča, je sam potrdil, da je poročnik na Struklja preje dvakrat streljal in da je bil Widmayer bržkone med drugim in tretjim strelom zaboden. Tudi Strukelj je obelzjal nekaj časa ranjen na cesti. Pri glavni razpravi se je zagovarjal z amnezijo, to je, duševno nezavestjo od trenutka, ko je Widmayer pričel nanj streljati. Njegov zagovornik dr. Rapoc je na podlagi tega zagovora stavil predlog na preložitve obravnave v svrhu preiskave obtožbenega duševnega stanja po zdravniških izvedencih. Temu predlogu je porotno sodišče v Mariboru ugodilo. Kakor iz zanesljivega vira izvem, so zdravniški izvedenci potrdili obtožbeni zagovor na amnezijo in umora obtoženi Strukelj je bil te dni brez nadalnje javne sodnijske obravnave izpuščen iz preiskovalnega zapora. Kot kurioznost prve vrste bodi še omenjeno, da se je slučaj Widmayerja v celoti razrešil.

Slovensko poročilo v Mariboru. — V dobi, ko so zlasti na območjih kraljevskih in zverstniški umori kar na dnevni red, se nam zdi pač neumnost, če se število dejanskih umorov pomnoži še — s justičnimi umori — z nezadostno utemeljenimi javnimi obtožbami. Zlostni konec poročnika Widmayerja bi bil dosegel vsaj delno zadostanje, da Strukeli ni bil obtožen, kakor je bil, ampak da bi obtožnica bila zmernejša in pravičnejša.

Izpred ljubljanske porote.

Cerkljski roparji pred poroto.

Obtožnica jih je dožila ropa, priprosti kmet na deželi bi bil kvalificiral njih dejanje za boljševizem, mogoče kdo drugi za lahkomišelnostjo nerazodnne mladine — eno je gotovo: dejanje, ki ga je izvršila šestorica včeraj na zatožni klopi sedeče mladine, je ena izmed žalostnih posledic vojne, ne prvi in ne zanj odmev svetovne žalosti. Šest mladeničev iz Cerkljice v starosti od 18 do 24 let, se je ob prevaru vrnilo na svoj dom. So to: Anton Bavdek, Jožef Mramor, Franc Kebe, Jožef Braniseli, Leopold Koss in Jožef Kranjc. V Rusiji, v Italiji in na drugih bojiščih so imeli priliko, opazovati pravo pesti in način, kako se lahko pride poceni do tuje blaga, do denarja. Isto so videli sedaj zopet doma: dan na dan so hodili skozi Cerkljico razni elementi, ki so prenašali laško blago na Kranjsko in na lahek način »služili« v malo dneh vsote, za katere se je pehal človek v miru leta in leta, celo življenje. Kaj čuda, če je pod vplivom teh razmer lepega dne zmagala skušnjava. Ana Kebe rojena Turk, ki dela današnjim obtožencem družbo na zatožni klopi, je stopila nekega dne, ravnotako pod vplivom razmer, kot soobtoženci, do enega in do drugega, češ: pojdit in storite tako in tako. Sme se. Tako že delajo tukaj in tujak, tudi »Slovenec« pravi, da je treba tihotapce prijeti in jim pobrati blago. (Obtoženka je menila notico v »Slovencu« od dne 3. aprila t. l. »Neupravičeno trgovanje in veriženje«, ki jo je po svoje razlagala.) In dne 4. aprila ob 9. ali 10. ponoči se je zbrala cela družba, odšla proti Javorniku, oborožena s puškami in bajonetni, enim ali dvema revolverjema in kolikor mogoče seveda oblečena v vojaške uniforme. V jutro naslednjega dne so prišle žrtve: vpokojeni finančni nadzornik France Mervic s svojo sestro Terezijo Mervic iz Sesslana pri Devinu, Martin Komovc in Frančiška Ivančič iz Postojne. Imeli so seboj različno manufakturno blago, nakupljeno v Trstu za več tisoč kron. Obtoženci so jih ustavili, vprašali po legitimacijah, laških in tudi jugoslovanskih, jim dopovedovali, da imajo nalog, podvesti jim blago, jih pustili že, da so nadaljevali svojo pot, a jih zopet poklicali nazaj, češ, da je poročnik zapovedal, da morajo na vsak način blago oddati. Kakor so napadeni pozneje izpovedali, nastavlil je eden izmed šestorice revolov, drugi namerili puške. Vsled tega pritiska so se napadenci morali vdati in izročiti svoje nahrbtnike. Trije izmed »orožniške patrulje«, kakor so se obtoženci izdajali, so potem gnali napadence proti demarkacijski črti in jih tam pustili, ko so imeli priti do laških straž. Nato so se vrnili k svojim tovarišem, da si bodo pozneje razdelili plen, kakor pravi obtožnica, dočim trdijo obtoženci, da bi si vzeli zase samo, kar neobhodno potrebujejo, ostalo pa izročili občin. Vrnili pa so se tudi napadenci, in sicer v Cerkljico, ker prvi niso marali priti Lahom v pest, drugi pa tudi, ker niso marali prepustiti kar tako brez vsega svoje robe tujim rokam. V Cerkljico so ovadili zadevo orožnikom, dokazali škodo s fakturami in dokazovali tudi škodo na odšlem dobičku: Mervic je trdil, da bi bil prodal svoje blago v Ljubljani najmanj za dvakratno nakupno ceno. — Orožništvo je storilec takoj izsledilo in jih aretiralo; sodnija v Cerkljici je blago vrnilo Mervicu in drugovom. Pozneje je bila aretirana tudi Ana Kebe. Bavdek je tožen tudi še, da si je prisvojil razno blago, ki ga je vrgla proč svoj čas umikajoča se avstrijska armada na Raketo (telefonske stvar, sedlo, vprežno jermenje, dvokolo, daljnomer itd.) v skupni vrednosti 1784 kron in da si je na nepošten način pridobil takrat tudi par volov, od katerih je enega takoj zakljal in meso potem po 4 krome kilogram razprodal, drugega vola pa so mu oblasti zaplenile, on pa ga je pozneje šel poiskati in ga samovoljno zopet odvedel, sklicujoč se na to, da je kupil vole od nekega nadrednika za 500 kron. Tudi tega vola je ubil, meso deloma prodal, deloma posušil.

Po zaslišanju navzočih prič in prečitaniu izjav napadencev, ki so bili v Cerkljici zaslišani, je stavil sodni dvor pod predsedstvom podpredsednika deželne sodišča gosp. dr. Fr. Regallyja in prisodnikov g. svetnikov Žebeta in Levčnika, porotnikom 9 glavnih in dve eventualni vprašanji. Prvih šest vprašanih se je tikalo krivde posameznih obdolžencev na ropu, sedmo Ane Kebe tove glede napeljevanja k ropu; osmo in deveto je zadevalo Bavdeka radi hudodelstva ogroževanja države za demobilizacijsko blago, oziroma tatvine volov; deseto eventualno glavno vprašanje glede dejavnosti tatvine je bilo stavljeno, ako bi porotniki deveto vprašanje (tatvina volov) zanikali. Na Bavdeka se je nanašalo tudi zadnje, eventualno vprašanje, ali je Bavdek kupil sumljivo blago.

Državni pravdnik gosp. dr. Modic je vzdrževal obtožnico: da so obtoženci pri preiskovalnem sodišču sk-

sano priznali dejanje, danes pa se izgovarjajo na »šalo«. Stvar je bila resno premišljena. Najprej so se dogovorili, da si razdele plen med seboj, od dajo blaga so izsilili od napadencev z orožjem v roki. K dejanju jih je Kebe tova napeljala in jih celo učila, kako naj podprejo svojo zahtevo z orožjem. Narodna vlada je zahtevala oddajo vsega demobilizacijskega blaga.

Popoldne okoli pol 6. so pričeli zagovorniki svoje zagovarjanje, ki je trajalo čez dve uri. Dr. Pegan je poudarjal, da so dejanje povzročili verižniki sami, ker je bilo ljudstvo nanje ježno. Obtoženci da si niso bili svesti kakega kaznjivega dejanja. Omenja, da je celo neki notar zaplenil nekemu grofu kočijo in konje in oboje izročil nazaj šele, ko je vlada v Ljubljani to zahtevala. Zakaj naj bi si torej priprist kmečki fant ne razlagal po svoje opravičenosti do enakega dejanja. Vse skupaj imenuje Kopenicki. Njegovim izjavam se pridružujejo tudi ostali zagovorniki: dr. Lavrenčič, dr. Tominšek, dr. Furlan in dr. Smolč. Porotniki so vsa stavljena vprašanja zanikali, narkar je sodni dvor ob pol 10. zvečer izrekel oprostitelno razsodbo nad vsemi obtoženci, ki so bili takoj izpuščeni.

Spomnajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dnevne vesti.

— Gosp. dr. Janko Brejc, predsednik deželne vlade, se je včeraj vrnil iz Pariza.

— Iz magistratne službe. Mag. svt. Evgen Lah je bil s 1. aprilom 1919 pomaknjen v VI. činovni razred in mu podeljen naslov nadsvetnika. Mag. nadsvetnik Ivan Lavter je bil s 1. junijem 1919 pomaknjen v VI. činovni razred II. plač stop. Komisarij Fr. Sviglju je bil podeljen naslov mag. nadkomisarija. Vrt. nadzornik Vavlar Hejnic je bil s 1. junijem 1919 pomaknjen v VIII. čin. razr. Gozdar Vinko Metlikovič je bil uvrščen s 1. junijem 1919 v XI. činovni razred. Pom. uradnik pri mestni elektrarni Josip Kosiček je bil z dnem 1. junijem 1919 imenovan za rač. praktikanta. Ofcijant Ivan Rakovec je bil uvrščen v II. plač. stopnjo mag. oficijantov. Upok. živnozdavniku Hugonu Turku je bilo začasno poverjeno tržno nadzorstvo proti primerni dnevnini in vsakodnevni odpovedi. Rač. revid. Rajku Boltavzerju se je dovolil prostovoljni izstop iz službe s pravico do zopetnega vstopa do 31. dec. 1920. Pri mestni zastavljalnici: za stalnega likvidatorja Fran Pojšak v X. čin. razred. I. plač stop., za stalnega kladilničnika Rudolfs Juvan v XI. čin. razr. I. plač stop., za stalnega cenilca Alojzja Vavpotič, za stalnega slugo pa Josip Jontes, plač stopnja obeh teh dveh se naknadno določi. Imenovani so bili: mag. tajnik Janko Rupnik in Fran Jančigaj za magistratna svetnika v VII. čin. razred. komisar dr. Janko Vrančič za mag. tajnika v VIII. čin. razred. stavbeni nadkomisar ing. Zupanc za stavb. svetnika v VIII. čin. razr., stavbni komisar Albert Poženeš za stavb. nadkomisarja v VIII. čin. razr., stavb. pristav Matko Miklič za stavb. komisarija v IX. čin. razred. stavb. asistent Anton Senčar za stavb. nadoficijala v IX. čin. razred. stavb. asistent Ferd. Accetto za stavb. oficijala v X. čin. razr., računski revident Avgust Speil za računskega nadrevidenta v VIII. čin. razred. pisarniški nadoficijali Josip Hafner, Dragotin Sebenik in Janko Kessler v VIII. čin. razr., naslov se jim kasneje določi. pis. oficijali Albert Sežun, A. Vrhovec in V. Ciuha za pis. nadoficijale v IX. čin. razr. Pisarniškim asistentom Mulačku, Rupniku in Mohorcu se je pridržalo v činovni vrsti mesto predoficijali R. Tavčarjem. Draganem in Kolesu. Asistentu Mulačku so se priznali s 1. aprilom 1919 prejemki X. čin. razr. s 1. oktobrom 1919 pa prejemki II. plač. stopnje tega razreda. Asistentu Rupniku so se priznali s 1. aprilom 1919 prejemki I. plač stopnje s 1. dec. pa prejemki druge plač. stop. X. čin. razr. Asistentu Mohorcu so se priznali s 1. aprilom 1919 prejemki II. stopnje X. čin. razr. Ofcijal Mestne hranilnice ljubljanske Matija Rode je bil imenovan za nadoficijala v V. čin. razred. Prejemnik pri ravnatelstvu vžitinskega zakupa Ivan Zupan je bil imenovan za provizorijnega nadzornika.

Nasadi in šetališča. Včerajšnji »Slovenec« priobčil je pod tem naslovom celo vrsto pritožb, katerim se vidi, da so napisane v namenu delati hrup ter na tem polju kosati se z »Naprejem«, ki je imel do sedaj rekord v takem pisanju! Gospod nezadovoljnej posega dalje nazaj, ter pričinja z »lajnanjem«, hvali estetski čut policije, ki je to lajanje odpravila. Nam sicer ni znano, ta bi bila policija to delo izvršila, vendar pa je lajanje odpravljeno. »Slovenec« dopisnik mesto, da bi e tega velikanskega uspeha veselil, pa zabavlja na »izbrance« mestne zastopnike, ki niso imeli občutka za zdravo počutje razdrapanih živočev, kakor jih ima brezdoman »Slovenec« dopisnik, gospod Lj. Tem živcem je morda v prvi vrsti pripisovati, če se hteva, da naj se Ljubljana kar čez noč vsa izpremeni; zatorej zabavlja na ulicah, zabavlja na župana, zabavlja na

plinov smrad, kratkočasiavlja sploh vsa vse, kar mu pod prste pride. Naloga zabavljanje je sicer najlažja, niti veliko premišljevanja ne zahteva; ali v dolgi vrsti teh zabavljanj ne najdemo niti enega praktičnega predloga. Časopisje SLS in JSDS zabavlja, to je res. V mestnem svetu imajo pa obilo zastopnikov in če župan in zastopniki JDS ničesar ne znajo, pa naj stavijo zastopniki prej omenjenih dveh strank svoje predloge in gotovo bodo prodrli, če je položaj v resnici tak, da se mizerija na cestah, pri plinarji, pri prahu in pri neznosnem smradu v resnici daje tako hitro odpraviti, kakor misli gospod »Slovenec« Lj. Tudi temu gospodu, mesto da kriči, bi mirno svetovali, da naj nam pove sredstva, s katerimi se da plin zgolj le z trboveljskega premoega tako fabricirati, da ne bo povzročal nekega smrada. — Odločena nevednost pa je, če se gospod Lj. spravlja sedaj tudi nad mestnega gozdarja, ki je gozdno gospodarstvo postavil na načela, ki jih mora poznati vsako gozdno gospodarstvo. V gozdu pod Tivoli se ni ničesar posekalo, pač pa se je na nekaterih mestih trebilo, kar bi se moralo že davno zgoditi, če hočemo, da bo gozd uspeval. Taki napadi ne delajo časti »Slovencu«, ki se lahko informira prej kot tiska take napade proti mestnemu gozdarju, kateremu se mora priznati, da se pošteno, a ne samo pošteno, temveč tudi pametno briga za gozdove, ki so mu izročeni v oskrbo. Če pri tem pade to ali ono zdravo drevesce, se to nevednemu lajku mogoče čudno vidi, v resnici pa je bilo potrebno! — Napad na mestnega vrtnarja je istotako krivičen. Morda se temu gospodu da kaj očitati, ali očitati mu, da zanemarija dolžnosti svojega vrtnarstva, to je pa brezdvajno popolnoma neutemeljeno. Park pred Jakopičovo lovo bo pač še lahko počakal, ker ima mesto dosti važnejših nalog nego je ta park! — Proračun za leto 1920. izkazuje nepokritega primanjkljaja čez 2 milijona kron, in sicer čez 2 milijona kron pravega in čistega primanjkljaja, ki se izkaže po odbitku vseh mestnih naklad in vseh mestnih dohodkov. V ta proračun pa se še niso postavila izvanredna popravila pri ulicah in drugih napravah, katere je povzročila vojka in se bodo morala vsaj deloma izvršiti. Za to bo mestna uprava potrebovala še 1.500.000 K, tako da danes skoro lahko trdimo, da stoji ta uprava pred deficitom 4 milijonov kron. Pri takih razmerah bi človek vendarle mislil, da je naloga naših javnih listov, da ne stavljajo pretiranih zahtev, da ne vlivajo olja v ogenj, in da naj vendar že enkrat pridejo do prepričanja, da je glavna naloga takih glasil opominjati prebivalstvo k potrebnosti, ne pa zapeljevati tega prebivalstva k zahtevam, ki bi jih le Bog mogel izpolniti, če bi bil danes načelnik drago plačanega magistrata. Ali apel na pamet je danes glas vpijočega v puščavi, zatorej bodo tudi v prihodnje gotovi gospodje iskali svoje slave na močno domoči, do neba segajočih zahtevah, dasi so v svojem srcu vsi najbolj prepričani, da zahtevajo nekaj nemogočega.

— Iz obrtniške stroke. Občinski svet je v svoji včerajšnji tajni seji sklenil priporočiti: prošnjo Viktorja Sedeja za prenos gostilniške koncesije iz hiše št. 28 v hišo št. 277 v Maurerjevi ulici v Sp. Šiški, prošnjo Antona Težaka za podelitev gostilniške koncesije, prošnjo Franje Rastoharjeve za podelitev gostilniške koncesije po umrlem očetu Šarcu, prošnjo Josipa Carlja za podelitev kavarnarske koncesije v Florjanskik ulici št. 17, prošnjo Emila Moreja za podelitev koncesije za izdelovanje sodavice na Martinovi cesti 11 in prošnjo Učiteljske tiskarne za podelitev knjižotržniške koncesije. Odklonil je: prošnjo Karla Pollaka ml. za podelitev dveh gostilniških koncesij, prošnjo Antonije Šarčeve za podelitev oz. prenos gostilniške koncesije, in prošnjo Jakoba Boleta za prenos gostilniške koncesije v Novo ulico št. 5.

Ubešli deček. Pri ljubljanskem mestnem magistratu se nahaja v varstvu nek neznan deček ki je bil dne 22. t. m. po policiji prijet na Glavnem kolo-dvoru. Le sem se je, pod klopjo skrit, brezplačno pripeljal. Dečko pravi, da je rojen 21. junija 1906 v Pilštajnu ter tja pristojen, da se piše Alojzij Polak in je dosedaj bival pri svoji materi Juliji, rojeni Ferlič v Pilštajnu. Oče Fran da je zaposlen kot čevljar v Dolenjem Miholcu. Ker je mati minuli teden baje nekam odšla, to je šel deček iskat v Ljubljano. Deček je za svojo starost primerne rasti, okrogličen in ima kostanjeve lase. Kot posebno znamenje mu je, da ima na pričetku levega kazalca v polkrogu 1 1/2 cm dolgo brazgotino. Ker takle ubežniki običajno ne govorje resnice, ni izključeno, da je tudi Polakova izpoved iz trte zvita. Kdor bi vedel o dečku kakie podatke o istovetnosti, naj jih čimprej pisмено ali ustmeno naznani mestnemu magistratu ljubljanskemu.

Konja spališča sta se predvčerajšnjem proti večeru v Prešernovi ulici uslužbencu avtorizacijske pekarne ter dirjala proti glavni pošti. Tam sta burno v Magdičovo izložbo s tako silo, da sta razbila veliko izložbeno šipo ter poškodovala izložbeno blago. Pri tem se je en konj tako obrezal, da je, ko so ga pošli nazaj, onemogel in padel.

Ker ni bilo nič upanja, da ozdravi, so ga, ko je bil pripeljan na določeno mesto, da ga rešijo muk, ustrelili.

Slovensko pianinsko društvo naznaja, da se Kamniška koča na Kamniškem sedlu v nedeljo 29. junija otvori. Oskrbovana bude s pijačo in jedilji.

— Odlikovanje. Njegovo kraljevsko Visočanstvo regent Aleksander je odlikoval člana narodnega gledališča v Ljubljani Antona Danila povodom njegovega igralškega jubileja z redom sv. Save V. razreda.

Koroški begunci so se večinoma vrnili na svoje domove. Srbski vojvoda si je osvojil vojvodino Koroško ter nam rešil bit in vino. Venec Gospod-sveški bodi mu v ponos. — S hvaležnim srcem se spominjamo vseh onih, ki so segli globoko v denarnico ter s polno roko delili nam pomoč v dneh bede. Čutili smo, da imate Korošce res radi. Darovi so prihajali v obilni meri. Hvala in čast darilecem in bodrilcem. Naša hvala pride iz rahločutnega srca vsem Vam, ki ste videli v nas svoje trpeče brate. Zahvaljujemo se javnim potom škofijstvu v Ljubljani in Mariboru, mestni občini ljubljanski, denarnim zavodom in bankam, župnim uradom in školskim vodstvom, ljubljanskemu združenemu ženstvu v Ljubljani, aglini Sokolski zvezi, vsem društvom za prireditve v prid koroškim beguncem, sodiščem, glavarstvom, posebno vojaškemu krogom, ki so ob vsaki dani priložnosti pošiljali nam darove svoje bratske ljubje. Vsem nabiralcem in darovalcem bodi izrečena srčna zahvala. Društvu »Dobrodelnost« in g. Jan Kalanu, ki so nam dali na razpolago pisarno in pisarniške moči, bodi Bog obilen plačnik. — A prav posebno rodoljubno hvaležnost izrekamo uredništvu ljubljanskih dnevnikov, ki so vsak dan bili na razpolago našim težnjam in skrbem. Da se je javnost v toliko meri zavzemala za nas in našo domovino, zato gre Vam naša najprisrčnejša zahvala. — Vrnili smo se, a ne vsi; bratje naši iz Beljaške okolice in Ziljske doline bodo še naprej uživali begunski kruh. Prosimo Vas, nudite jim še nadalje svojo bratsko pomoč, dokler ne bodo tudi oni polnomočni državljani Jugoslovani. — Odbor koroških beguncev.

K vprašanju znižanja železniških tarif. Trditve nekaterih listov, da se po stari pogodbi ravna tuje podjetje južne železnice avtomatično po državni železnici, je po popolnoma neosnovana. Taka pogodba ne obstoji. Uprava južne železnice ima po dosedaj veljavnem zakonu pravico določati tarife cene in vrhovni državni oblasti pristojno omejiti njih višino, ako bi bila ta pretirana. Pri odmeri tarif s strani južne železnice bi prišli z ozirom na državne železnice edino le tarifo politični in konkurenčni momenti v poštev. Pri zadnjem zvišanju tarifov pa niti to ni bilo mogoče, ker je južna železnica zvišanje tarifov razglasila že 14. aprila, dočim so bili poviški na državni železnici objavljeni šele 2. maja. Jasnje je tedaj, da je zvišanje tarifov na južni železnici bilo popolnoma neodvisno od zvišanja na državni železnici. — Ravnateljstvo državne železnice v Ljubljani.

Proga Trebnje - St. Janž. S 1. julijem t. l. izostane na progi Trebnje - St. Janž na Dolenjskem dosedanj večerni vlak št. 2657a, ter vozi mesto njega dnevno redno mešani vlak št. 2655a in to radi ugodnejše zveze na popoldanski ljubljanski vlak št. 2215. Odhod iz Trebnja ob 17.30, iz Mirne ob 17.52, iz St. Ruperta - Rakovnika ob 17.59, iz Mokronoga - Bistrice ob 18.07, iz Pijavice ob 18.16, prihod v St. Janž na Dolenjsko ob 18.28. Večerni vlak št. 2218 iz Karlova nima zveze na novo vpeljeni vlak št. 2655a.

Proga Ljubljana - Kamnik. S 1. julijem t. l. izostanejo na progi Ljubljana - dr. kolodvor Kamnik popoldanski mešani vlaki št. 2173, 2158 in 2157 ter se mesto njih vplejejo dnevno redno vlaki št. 2153a (odhod iz Ljubljane 14.10, iz Ježice 14.23, iz Črnuč 14.27, iz Trzina 14.48, iz Domžal 14.56, iz Jarše - Mengša 15.06, iz Holmeca pri Kamniku 15.12, prihod v Kamnik 15.25), dalje št. 2158 (odhod iz Kamnika 16.10, iz Holmeca pri Kamniku 16.23, iz Jarše - Mengša 16.30, iz Domžal 16.40, iz Trzina 16.48, iz Črnuč 17.08, iz Ježice 17.13, prihod v Ljubljano dr. kol. 17.25) in št. 2157a (odhod iz Ljubljane dr. kol. 18.10, iz Ježice 18.23, iz Črnuč 18.27, iz Trzina 18.48, iz Domžal 18.56, iz Jarše - Mengša 19.05, iz Holmeca pri Kamniku 19.11), prihod v Kamnik 19.24.

Oproščen vajence - invalid. Na ljubljanski državni obrtni šoli je bil te dni oproščen Karol Cotič, doma s Krasa, ki je bil težko ranjen v Galiciji, pozneje pa sprejet v invalidno šolo, kjer se je z vso vno lotil čevljarstva. To je že drugi vajenec, ki se je tekom zadnjega časa izučil tega obrta pri čevljarstvu mojstru Ivanu Ermanu, ki je šel svojima vajencema - invalidoma vedno radevolje na roko in jima tako pripomogel do lastnega boljšega zasluga.

Bivši slovenski legijonar-častnik, ki je služil 6 mesecev prostovoljno za

obrambo domovine ter bil nato na lastno prošnjo valed boleznj odpušen, prosil sedaj za kako primerno službo bodisi kot uradnik pri kakem denarnem zavodu ali podjetju. Zmožen je v govoru in pisavi slovenskega, nemškega, srbohrvatskega jezika, sma deloma laško in češko. Omenjeni je sedaj brez kruha in se le s težavo preživlja. Nato prosil slovensko javnost, naj mu kdo dobrohotno poskrbi primerno mesto, da bo mogel v prvi vrsti preživljati sebe, potem pa skrbeti za prilatno in boleho mater, ki je brez premoženja. — Cenjene ponudbe sprejema iz prijaznosti uprava lista.

Nov izum. Beograjski listi poročajo: Dušan Kukrič in Anton Marega sta iznašla nov način konstrukcije lokomotiv in strojev za ladje, ki se bodo kretale brez porabe premoga. Svoj izum sta ponudila naši državi na odkup za tri milijone dinarjev.

Mlad junak. Dne 7. junija zjutraj je padel na koroški fronti, zadet od granatnega drobca prostovoljec Evgen Koštial, bivši četrtiolec novomeške gimnazije. Rojen je bil v Kopru leta 1903, bil je torej po letih še otrok, a po postavi, moči in glasu že mož. Odkar mu je lani umrla mati, ki jo je nad vse ljubil, je imel samo en ideal: »nabiti laške ščurke in proklete švabce, kakor se je izražal. Kako je bil žalosten, ko so ga določili za stražno službo, ne pa za boj! In vendar — ravno ko je stal na straži, ga je dohitela smrt. Kako si je želel biti vojak in se boriti za čast Jugoslavije, se vidi iz tega, da je rekel na okr. glavarstvu, da je rojen 1. 1901 (da ga ne bi zavrnili!).

Trije mladi inteligentni Rusi, ki so bili primorani pobegniti pred boljševiki, iščejo primerne službe, da bi se mogli preživeti. Jeden izmed njih je po poklicu geometer, drugi agronom in tretji akad. slikar, ki je usposobljen učiti risanje na srednjih šolah. Sprejeli bi ponk rušine v rodinah, sploh vsako primerno službo, ki bi jim omogočala skromno življenje. Blagohotne ponudbe naj se pošiljajo na naslov gospe Terezine dr. Jenkove v Ljubljani, Jurčičev trg 3, II.

Begunec, odpušen vojak, želi vstopiti kot krojaški pomočnik v kako krojaško delavnico. Ponudbe naj se pošiljajo na posredovalni urad za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

— Darila za naše vojake. Ljubljanske pehote v Gorotan v obliki perila, berila, smodk, tobaka, ali tudi kronc za pribliške na Vidov dan je prišel prosit in iskat polkovni župnik Škerjanec. Ker je pošta še precej negotova in počasna, sprejme tudi pošiljave na gotove posamezne naslove (ime in stotnja). Ta darila naj se prinesejo ali pošljejo do četrtka zvečer v pisarno slov. rud. križa Poljanska cesta 4, ali v hotel Slon sobna št. 77 oziroma k vratarju.

Begunec, krepak, neozmožen, po poklicu tesar, prosi za službo gozdarja, paznika ali kaj sličnega. Natančnosti se poizvedbo pri posredovalnem uradu za begunce v Ljubljani.

— Umrl je v deželni bolnici 18. t. m. gosp. Ignac Šimeršek, orožnik v p. Blag mu spomin.

Iz Hrastnika. Obe podružnici Ciril-Methodove družbe imata v nedeljo pri Roš u občni zbor, na kar se vrši istomaten veselica s plesom in srečolovom. — Je to prva večja prireditve po vojni v tem narodno malo zavednem kraju. Prosimo za to tudi, okoličane, zlasti Trboveljce in Dolane, da se veselice udeležijo, da nam prinesejo novih sil v narodnostnem delu. Gostje se v Hrastniku menda še niso nikdar dolgočasilji, zato, kdor se hoče v nedeljo zabavati, pridi v Hrastnik! — Občni zbor in veselica se vršita ob vsakem vremenu.

Kino Ideal predvaja te dneve izbran spored, obsegajoč dva prvovrstna filma. Prvi je trodejsanska burka »Pavel in Tedy«, kjer mora igrati nerodni in raztreseni profesor, da reši bratadvojčka preteče kazni, ulogo živahnega in galantnega poročnika. Sedva se mu vsak nastop temeljito ponesreči, kar vzbuja v gledalcu največje razpoloženje, zlasti ker igra to dvojno ulogo najboljši in najpriljubljenejši filmski komik Pavel Heidemann. — »Apostol revežev«, je naslov lepemu in ganljivemu izkrozu v treh delih z Valdemariem Psilandrom v naslovni ulogi. Na zgledu lastne nesrečne usode privede junak zapeljanca nazaj na pravo pot in v naročje poštene dekle. — Spored ni za mladina. Zadnja predstava ob vsakem vremenu na vrtu. Svira izvrsten gledališki orkester. — Kino Ideal.

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji značilni tlak 730 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	2. pop. 9. zv.	733.8 731.4	10.8 10.8	brezvet. sr. svz.	oblačno dež
25.	7. zj.	732.4	10.3	sl. jgz.	oblačno

Padavina v 24 urah 26.5 mm

— Srednji večeršna temperatura 11-9°, normalna 18.7° — Vremenska napoved za jutri: Večinoma le-0-toplo in mirno vreme.

Darjite za našo šolsko družbo!

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Vodstvo dramskega gledališča prosi vsa dramska društva, čitalnice in privatne osebe, ki imajo izposojene igračke, librete, vloge, knjige itd. od Dramatičnega društva v Ljubljani, da jih nemudoma vrnejo in pošljejo v Dramsko gledališče.

Dva zanimiva operna večera. Po daljši pavzi so uprizarili v nedeljo Čajkovskega »Jevgenija Onjegina«. In zopet se je pokazala njegova izredna priljubljenost. Občinstvo je hitelo v gledališče trumoma, kakor bi šlo za operno premiero, hiša je bila mahoma razprodana, postavili so še stole, a mnogo oseb je moralo oditi, ker ni dobilo več prostora. Uprav čudovita popularnost, ki ga uživata na našem odru Smetanova »Prodana nevesta« in Čajkovskega »Onjegina«, naj bodo vodstvu v bodoče milgali, kako sestavljati repertoar. Čajkovskega »Pikova dama« Smetanova »Tajemství in Dvojakova »Rusalka« bodo v prihodnji sezoni brez dvoma istotako središče interesa pri naši publikii, ki ljubi predvsem slovansko glasbo. Nedeljska predstava je bila zanimiva tudi z ozirom na pevca naslovne vloge, gosp. Levarja: kolik napredek od premijere, kako lepo se mu je razvil glas v solidni ljubljanski atmosferi! Bili smo ga veseli. Dojiljo je pela prvič nanovo angažirana mezzosopranistka, ga. Ožegovičeva: zdrav glas, zadostna igra, lepa pojava, a na odru še začetnica, ki pa obeta več, kot je mogla tu nuditi. Balet je bil nanovo aranžiran ter se je prezentiral z dvema paroma predplesalcev izdatno ugodneje. Tudi balet bo treba pomnožiti za bodočo sezono, angažirati več rutiniranih ter gojiti baletne in pantomimске večere v dosti večjem obsegu kot doslej. Letošnji poskus se je obnesel prav dobro. Seveda je treba še najresnejšega šolanja. — Si nočnja »Madama Butterfly« je imela v gosp. Stepiškovem novega Pinkertona. Izkazal se je vsestransko: mož je muzikalen, prinaša vse vestno, nepotlačeno, izgovarja vzorno razločno, naglašava besede pravilno, poje ritmično in vedno okusno ter igra simpatično. Popolnoma obvladati tako ulogo z eno samo skušnjo, je umetnost. Gosp. Stepiškovič zasluži torej vse priznanje. — Še 14 dni je do konca naše prve operne sezone. Publika hvaležno vztraja. Kakor čujemo, se pripravila še ena operna noveteta: Adamov klasični, veseli »Postilion iz Lonžimosa«. Začetek s »Prodano« je bil izvrsten; pričakujemo, da bo konec vreden začetka. Gosp. Drvota je dosegel v Pragi s svojim postilionom višek svoje umetnosti in priznanja. Zato se nadejamo najboljšega.

»Glasbena Matica« v Ljubljani. Spored II. produkcije v sredo, dne 25. junija 1919: 1. Bayr - Halevy: Fantazija na motive iz opere »Zidinja«. Na klavir igra gđ. Vera Gogala. Sola gđ. K. Proletnikov. V. razr. 2. Hubay: a) Molitevi, b) Bolero. Na gosli svira g. Janko Pompe. Sola g. J. Vedrala. V. r. 3. F. S. Vilhar: a) »Kam?«, b) »Ukazje«. Pesmi. Poje g. Ivan Repovš. Sola gosp. M. Hubada. I. razr. 4. Mendelssohn: Pesem brez besed v G - molu. Na klavir igra gđ. Verena Josin. Sola gđ. Dane Koblerjeve. VII. razr. 5. J. Pavčić: a) »Padale so cvetne sanje«, b) »Pastirica«. Pesmi poje gđ. Helena Milnar. Sola g. M. Hubada. III. razr. 6. Moszkowski: Bolero. Na gosli svira gosp. Alojzij Sonc. Sola g. J. Vedrala. V. razr. 7. J. Offenbach: Arijia iz opere »Hoffmannove pripovedke«. Poje ga. Marija Golobič. Sola g. M. Hubada. V. razr. 8. a) Moszkowski: Melodija. op. 54. b) Godard: Sérénade Florentine, op. 126. Na klavir igra gđ. Zora Zarnik. Sola g. M. Dolejšev. VII. razr. 9. a) J. Prochazka: »Tak si lepa«, b) E. Adamič: »Jezdec«. Pesmi poje gđ. Helena Milnar. Sola gosp. M. Hubada. III. razr. 10. a) L. van Beethoven: Romanca, op. 50. b) Schubert: »Cebelica«. Na gosli svira gđ. Emilija Poženel. Sola gđ. Hajekove. VI. razr. 11. J. Pavčić: »Mehurčki«. (Iz Župančičevega »Cicibana«.) Pesem poje gospa Marija Golobič. Sola g. M. Hubada. V. razr.

Knjige i časopisi: Prvi broj novo izlažečeg »Univerzum« — biblioteke za filozofijo i prirodne znanosti — počinje sa raspravljanjem teme »O temelju izradnje naše jugoslavenske kulture«. Rasprava se u tom broju proteže specijalno na proučavanje »kautskovog procesa kao vrhovnog prirodnog zakona«. Nakon kratkog pregleda o stanju današnjeg naziranja na svijet — naše današnje kulturne zgrade, prelazi se na prikaz metode; kako imamo da gledamo prirodu i događaje u njoj. Oslobođajući se od dosadnjega konvencionalnog načina gledanja prirodnih pojava »onako kako nam se ukazuju«, prelazi se poglavito na proučavanje kauzalnog procesa, koji sve pojave prouzrokuje i biće im sačinjava. Kretanja se spoznaje kao rezultanta kauzalnog procesa, koji je u suštinu proces utjecaja materijalnih pojava jedne na drugu; sve materijalno ili supstancijalno upoznaje se pak kao objektivacija tog procesa. Nakon ove metafizične osnove novog naziranja na svijet pokušava se prebroditi jaz između filozofije i prirodnih znanosti. U tu svrhu razglaba se s jedne strane Newtonov zakon gravitacije i treći Keplerov zakon, to dobivaju novu interpretaciju, dok se s druge strane postavlja nova kozmološka hipoteza koja se može očitovati na ova zakona. Na iz-

među spoznaje biti materija, kretanje i sile, a oslanjajući se na postavljenu hipotezu o postanku našega sunčanoga sustava, dobiva hipoteza značaj teorije; iz iste se izvodi novi prirodni zakon — zakon objektivacije — koji upoznajemo kao zakon eksistencije, razvitka i svrsishodnosti ujedno. Ovim se nalazi most koji je napokon kadar spojiti do danas dubokim jazom razstavljenu filozofiju sa specijalnim znanostima. Kao nastavak započete teme slijedeće u 2. svesku: Kauzalni proces kao temelj biologije: ova će rasprava imati pridonijeti dokaz jedinstvenosti anorganske i organske prirode, te pokazati zakon koji je obima zajednički. Rasprava je napisana po g. Dušanu Grubiću, a može se naručiti u komisionalnoj nakladi sveučilišne knjižare Stj. Kugli, Zagreb; cijena 3 K.

Gospodarstvo.

Merkur:

Promet v naši državi.

Ko sem čital članek v Tribuni dne 8. t. m., kjer je izražena trditev, da cele lopovske bande v zvezi z lopovskim uradništvom nemške in madžarske narodnosti ovirajo vpostavljanje varnosti in reda, da je urejitev tega vprašanja življenjskega pomena, da treba najstrožjih korakov proti zlikovcem, sem zadovoljen vzkliznil: vendar enkrat se je oglašil pogumen mož! In če tudi bode v članku navedeni rok 14 dni za urejitev prometa brezdvomno prepičel — jasno je, da bo sposoben mož z železno metlo očistil prometne ceste prav kmalu — je pravega, neustrašenega je treba najti!

Po poteku polletnega nereda in korupcije na železnicaх zavračam tolažilne besede sanjavega idealista, tudi to se bo uredilo! — bič v roke in »ven iz tempelja« — to je edino, kar je se more zgoditi. Le par slučajev naj navedem, ko sem potoval iz Slovenije v našo prestolico. V Bosanskem Brodu sem po nalogu domačega podjetja kupil vagon plinskega olja. Pri plačilu mi v trgovskem pismu dostavi tvornica, da šaljem »pratioca«. Na moje vprašanje zakaj to, prejmem odgovor, da brez spremljevalca pošiljatev v 2—3 mesecih ne bomo prejeli! Ne zadostuje, da je bilo dovolj praznih vagonov, koje se vsak hip lahko natovori na kolodvoru, denarnica »beglajtara«, s kjo naj se lopovske železniške uradnike med potjo nasiti, naj bo edino sredstvo, da dobimo blago! Brzovozna pošiljatev iz Slovenije v Osijek je rabila n. pr. 50 dni! Čitali smo, da je 1400 vagonov sladkorne repe zginilo, vsled pomanjkanja premoga. Pri razpravi o dobavi premoga se pa pritožuje slovenski poslanec, da na stotine vagonov ne pride pravočasno praznih iz Hrvatske. Pošiljatev v Zemun gredo več, tednov. Pisma in brzojavi v Beograd, Bosno in celo sosedno Hrvatsko — vsakdo ve — kako je!

Naj povedo naši trgovci in podjetniki, koliko se je pokradlo blaga, (tudi lesa), v krajih, kjer je živeža v največji obilici! Kaka škoda se dela osobito pri blagu podvrženemu pokvarji, če se ne zamaši madžarskim železničarjem, tem jastrebom, žrela z bankovci — izkusila so tudi naša industrijalna in aprovizacijska podjetja! Stotine milijonov to so številke izgube v računu državne izgube! Ne pomanjkanje, ampak brezvestnost in tolovajstvo so vzroki teh zločinov. Vkljub lakoti v Nemški Avstriji so tamkaj pošiljatev veliko bolj varne, gredo hitreje in kadar naša vlada blagovni, poštni in brzojavni promet s to sosedo dovoli, vedno opazam — kako blizu je Dunaj in kako daleč naš Beograd, kjer bi naša obrt in trgovina lahko tekmovala in naša zaslužka pri obnovi prestolice in cele Srbije!

Kaj čuda, če se pri nas zahteva nebroj izvoznik za Nemško Avstrijo! Naš narod hoče delati in išče vire dohodkov! Hrvatski kolegi trgovci naj mi ne vzamejo v zlo, če sem se posmihal notici, da se tamkaj študira projekt posebnih trgovskih vlakov v Pešto in na Dunaj. Brez zamere — urediti je treba poprej doma navadne vlake — potem gremo v svet.

Prve gospodarske posledice urejenega prometa bodo: pomnožena produkcija vsega blaga in izdelkov, vsestranski zaslužek, oživljenje veselja do dela in podjetnosti. Enakomernost in cenejša preskrba državljanov z vsemi potrebščinami, ki jih pridelujemo, vsled tega manjša odvisnost od naših veleislj pokroviteljic. — Čim manj njihove moke in masti prejmemo, tem manjše bodejo naše obveznosti — branimo se torej neproduktivnega kredita!

Kako napraviti red? Smotreno vodstvo železnice na podlagi zares dobro zasnovane organizacije! Energičnemu organizatorju krnilo v roke! Ali je potem Srb, Hrvat ali Slovenec — to ne vprašamo, kateri izmed njegovih pomagačev pride v Beograd, Zagreb, Sarajevo — nam vse eno.

Ukaze vodstva je brezpogojno izpolnjevati in izvrševati nadzoruje stroga kontrola! V rezervi dobre moči —

imamo jih od kontrolorja do paznika — in potem — lopovom brco — brez pardona in če jih je treba tudi 100 zapoditi v enem dnevu!

To je v enakem interesu vseh slojev in prebivalcev vseh krajev naše države. Nadajne take ogromne škode ne moremo utrpeti — mislimo na jesen, ko bo blagovni promet narasel, na sklep miru, ki nam odpre dalje prometne ceste in slednjic — pomislimo tudi na ugled pri kulturno višjih narodih, koji iščejo stika z nam in — precenjujemo naše razmere.

Strojne tovarne in livarne.

V posvetovalnici Jadranske banke se je vršil v nedeljo, dne 22. junija dopolne ustanovni občni zbor nove delniške družbe »Strojne tovarne in livarne d. d.« Ustanovne seje je otvoril veleindustrijec gospod Vinko Majdič, ki je predvsem konstatiral, da je navzoč ves delniški kapital, zastopan z vsemi delničarji nove delniške družbe. Omenil je predvsem, da znaša delniški kapital za enkrat 6.000.000 kron, da pa ima družba pravico, s sklepom občnega zbora zvišati kapital na 10.000.000 K. Gospod dr. J. Ažman je nato podal kratko zgodovino ustanovitve nove delniške družbe. Predložil je od vlade potrjena pravila delniške družbe, ki so bila od delničarjev soglasno sprejeta. V smislu dnevnega reda se je vršila nato po pravilih družbe volitev upravnega sveta in nadzorstva. Ta volitev se je vršila na predlog gosp. profesorja ravnatelja Remca per acclamationem. Za predsednika upravnega sveta je bil izvoljen predsednik zveze industrijev, veleindustrijec gosp. Vinko Majdič. Za podpredsednika je bil določen tovarnar gosp. Avgust Zabkar. Nadaljni člani upravnega sveta so: ravnatelj Jadranske banke gosp. A. Praprotnik, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke gosp. V. Krofca, odvetnik dr. J. Ažman, mestni župnik gosp. Barle, tovarnar gosp. Alojzij Vodnik, veletrgovec gosp. A. Šarabon in gosp. dr. Mohorič.

Za predsednika nadzorstva je bil izvoljen veleindustrijec gosp. Peter Kozina. Nadaljna člana nadzorstva sta: ravnatelj Jadranske banke gosp. Avgust Tosti in veletrgovec gosp. Meden.

Po končani volitvi je predlagal g. dr. Ažman, da se po končanem ustanovnem občnem zboru vrši takoi izvanredni občni zbor, katerega naloga naj bo, da sklene nakup tvrdk G. Tönnies, strojni oddelek, Maksa Samassa in Kastelic & Zabkar v Ljubljani z vsemi industrijskimi in pomožnimi napravami po pozkih, kakor jih je s prejšnjimi lastniki dogovorila Jadranska banka kot ustanovnica.

Ti izvanredni občni zbor, ki se je vršil neposredno po ustanovnem občnem zboru, je soglasno sprejel predlagani nakup. Nato je podal ravnatelj »Strojnih tovarn in livarn« inž. gosp. Josip Bonceli poročilo o obratovanju in organizaciji novega podjetja. Omenil je, da podjetje sestoji iz štirih obratov: iz strojnega, iz kovinskega, iz elektrotehničnega in iz zvonarne. Predložil je program fabrikacije, ki obsega vodne turbine stroje za obdelavanje lesa, transmisije, železne konstrukcije, ventilatore, centrifugalne sesalke, armature, ognjevarne brizgalke, črpalke, cerkevna oprava in na vsemogoče odlitke, železne, iz medij in bronu, za železnice, rudokope itd. Posebno je opisal tudi obnovev obrata slavnostne zvonarne »Samassa«, kateri se je pridružila domača zadržna zvonarna.

Po poročilu gosp. ravnatelja zaposljuje podjetje »Strojnih tovarn in livarn« ta čas 40 uradnikov in 410 delavnih moči. Vodstvo podjetja imata ravnatelja gosp. inž. Bonceli in g. dr. Milan Vidmar. Komerično vodstvo ima gospod prokurist K. Govečkar. Svoje poročilo je končal ravnatelj z navedenjem dejstva, da so vsi oddelki podjetja v polnem razvoju, dobro preskrbljeni z naročili in da obetajo podjetju lep uspeh.

Predsednik upravnega sveta gosp. Vinko Majdič je v zaključnem govoru izrecno opozoril še enkrat na veliki pomen novega podjetja za narodno gospodarstvo države in se zahvalil Jadranski banki za inicijativo, predvsem pa njenemu neumornemu gospodu ravnatelju.

Zastopanje zapuščin in zavarovanja v Ameriki. Kraljevemu poslanstvu v Vašingtonu je ministrstvo za zunanje zadeve naročilo, da v vseh stvareh, ki se tičejo zapuščin in zavarovanja v Ameriki, zastopa koristi državljanov celokupnega kraljevstva SHS. Obračati se je v vseh teh zadevah do ministrstva za zunanje zadeve in sicer preko pravosodnega ministrstva ter predložiti vsa potrebna dokazna sredstva.

O čekovnem prometu. Najmanj znani izmed vseh vrst čekov so trajni čeki. Dunajska poštna hranilnica jih je vpeljala šele par let pred vojno. Vendar so se v bivši Avstriji kmalu vdomačili, ker so v vsakdanjem prometu zelo vporabljivi. Upati smemo, da se jih bo tudi naše občinstvo v čekovnem prometu z našim čekovnim uradom rado posluževalo. Lastnik čekovnega računa, ki mora izplačati istemu prejemniku v rednih obrokih (mesečno, na dva meseca, četrtletno itd.) in vsakokrat v istem znesku in istega dne meseca, lahko naroči čekovnemu uradu ta izplačila z enkratnim čekom. Ta ček se imenuje trajni ček. Izpolni se trajni ček ravno tako kakor imenski, pripíše se samo še enkratna pribomba: »Vsakega meseca naj se do preklica izplača z gotovim A.

B. v C.« ali pa: »1. februarja, 1. maja, 1. avgusta in 1. novembra vsakega leta naj se do preklica pripíše čekovnemu računu št. ... A. B. v C.« Na podlagi takega trajnega čeka izplačuje, oziroma pripíše čekovni urad v določenih rokih toliko časa, dokler lastnik računa ne prekliče trajnega čeka. Ako pače za izplačilo določen dan na nedeljo, se izplača oziroma pripíše znesek naslednjega dne. Vsak trajni ček mora imeti pripombo »do preklica«. V pripombi, kdaj da naj se izplačuje v gotovini, naj se navede, katerega dne naj čekovni urad nakaže izplačilo in ne, katerega dne naj šele v resnici izplača. Lastnik računa je dolžan paziti na to, da se trajni ček pravočasno prekliče. Preklje se mora izvršiti pisмено in čekovni urad tudi pisмено potrdi, da je prejel preklje trajnega čeka. Za eventualno škodo, ki nastane vsled tega, ker ni bil trajni ček pravočasno preklican, ali pa v preključu natančno označen, ne jamči čekovni

urad. V katerih slučajih pa naj se poslužimo trajnega čeka? Kaki slučaji so zelo pogosti! Plačevati moram stanovanje vsak mesec ali četrletno. Če sem lastnik čekovnega računa, napišem trajni ček, s katerim napišem čekovnemu uradu, da naj izplačuje prvga vsakega meseca hišnemu posestniku najemninu. S tem sem si prihranil, da mi ni treba hoditi vsak mesec k hišnemu gospodarju plačevati najemninu in s tem trati čas. V službi imam dekle. Vsak mesec ji moram izplačevati plačo. Napravim trajni ček in s tem je vse odpravljeno. V pisarni imam tri strojevalke. Napravim tri trajne čeke in čekovni urad jim bo na moj račun izplačeval mesečno plačo. Isto napravim za 4 pomočnike v prodajalni, glede mesečnih prispevkov za športno društvo, glej zavarovalnice itd. Iz tega se razvidi, na kako mnogo načinov lahko vporablamo trajne čeke in da je želeči, da se občinstvo seznaní z njimi in se jih poslužuje.

Najnovejša poročila.

(Naša izvirna poročila.)

JUGOSLOVANSKA FINANČNA KOMISIJA V LONDONU.

London, 23. junija. Jugoslovanska finančna komisija na mirovni konferenci v Parizu prispe te dni v London, da nakupi razne potrebščine za industrijo in poljedelstvo v opustošenih krajih Srbije in drugih pokrajin kraljevstva SHS. Mislijo spremlja dr. Stajanovič in tajnik trgovskega ministrstva v Beogradu, Anglija bo sprejela mislijo z največjim simpatijami.

MINISTRSKA KRIZA V ROMUNIJ. — FIASKO IMPERIJALISTIČNE POLITIKE.

Pariz, 23. junija. Vaš korespondent je dobil te - le informacije o krizi v Romuniji: Romunska ministrska kriza je nastala vsled intransigentnega stališča ministrskega predsednika Bratianu v vprašanju Banata in Transilvanije. Bratianu je pod vplivom Italije odbil prijateljski sporazum z Jugoslavijo, ter nasvetoval kralju Ferdinandu, naj odkloni podpis mirovne pogodbe. Včeraj se je vršil v Bukarešti kronski svet, ki bi naj končno odločil o tem vprašanju. Pričakuje se, da bo Bratianu svojo demisijo. Njegov naslednik bo Take Jonescu, ki je pristaša balkanske konfederacije, ki bi naj temeljila na najintimnejših odnosih med Antanto, Romunsko, Jugoslavijo Poljsko in Čehoslovako.

VILJEM UTEČE IZ HOLANDSKE.

London, 23. junija. Pariški korespondent »Daily Telegrapha«, Perceval London, pripominja k sklepu narodne skupščine v Weimaru, da podpiše mirovne pogoje, da znači sprejem mirovne pogodbe za Nemčijo popolno odpuv staremu imperijalističnemu duhu. Zato morajo vse zavezniške države biti pripravljene na nepričakovan zadnji poskus reakcionarnih sil, ki so v Nemčiji še vedno dovolj močne. Bivšemu cesarju se nudi sedaj zadnja prilika, da zbere številne tajne pristaje monarhistične ideje in jih porabi v svoje svrhe. London nato nadaljuje dobesedno: »Z absolutno zanesljivega vira sem izvedel, da se je bivši cesar v zadnjem času bolj kakor kdaj preje bavil z načrtom, da bi se vrnil v Nemčijo. Nič ne pozna bolj mišljenje in čustvovanje nemškega ljudstva, kakor Viljem sam. Vest, da se namerava vrniti v Nemčijo, je torej v sedanjem momentu največje važnosti. Vse priprave za odpuvovanje so že izvršene. Holandska vlada ne bo delala nobenih zaprek, ker bi bila vesela, da bi se bivšega cesarja iznebila. Zavezniške države morajo računati s to možnostjo.

»TIMES« NAPADAJO TAKTIKO PARIŠKE KONFERENCE.

London, 23. junija. »Times« priobčujejo pod naslovom »Pariz in Budimpešta« inspiriran uvodnik, v katerem naglašajo med drugim: »Ako se niso boljševiki na Dunaju polastili vlade, se to ni zgodilo zaradi tega, ker niso dobili dovolj podpore iz Pariza. Dokler je šlo za to, da se pobija cesarja, so bili v Parizu dunajski mešetarji močnejše krepke duha in silne odločitve. Sedaj se zdi, da je enostavna sprememba imena za tiranstvo iz »kaizerizma« v »bolševizem« tako vplivala nanje, da so docela nesposobni za vsako delo. Ko je Bela Kun jel revolirati proti mirovni konferenci, se je zdelo kot popolnoma samoočesbi razumljivo, da bo znala mirovna konferenca uveljaviti svojo avtoriteto. Toda Pariz je bil drugega mnenja. Najprvo je bil poslan general Smuts v Budimpešto, da se pogaja z Belo Kunom in se z njim poravnava mirnim putem. Iz Pariza so takrat označili svetu: Ako kakšna sovražna država želi, da pridejo k nji zavezniške države, mesto da bi se sama potrudila, da se napoti v Pariz in tam sprejme razsodbo, ni potreba ničesar drugega storiti, kakor da se proglasi republika sovjetov. Ko je bila vlada Bela Kuna že v zadnjih zdihajih in ko so se čehoslovanske in romunske armade že bližale Budimpešti, je nenadoma izšlo povelje, da se naj prodirane ustavi. V čigavem interesu? Gotovo ne v interesu naših zavezniškov! Ko je bilo prodiranje romunske armade na Tisi na tajinstven način ustavljeno, so se madžarski boljševiki odvažili ter z vso silo udarili na Čehoslovake, katerim so na to sadali težak udarec. Tretja faza je nastala, ko so zavezniška teža meseca iz Pariza podla-

li madžarski vladi noto, v kateri so jo prosili, naj ustavi napade na Čehoslovake, in jo povabili na pogajanja v Pariz. Nehote se sedaj vsiljuje vprašanje, kdo je izvojeval zmago, konferenčne sile ali boljševiki? Kdo naj narekuje mirovne pogoje, Antanta ali Bela Kun? Dunajčanom zatrjujejo, da je madžarska vlada sovjetov premagala kapitalistično Antanto, zato se jim svetuje, ako hočejo uteči poginu, naj tudi proglase vlado sovjetov. Ni se torej čuditi, ako se sedaj položaj na Dunaju tolmači v tem smislu. Neodločnost in kolebanje sile v Parizu lahko spravi ob vse svedove največje zmago, ki se je kdaj izvojevala. Edina sila, ki ima lahko dobiček iz dogovorov na Madžarskem, je Nemčija. Na zapadu popolnoma poražena, ima Nemčija edini izhod na iztok, ako hoče uteči politični kazni za njene zločine. Ako se Madžarska lahko norčuje iz pariške konference s tem, da proglasi boljševiško vlado, zakaj bi ne sledila njenemu vzgledu tudi Nemška Avstrija? Ako se lahko Nemška Avstrija maščuje nad Čehi in Romuni, zakaj bi ne mogla tega storiti tudi Nemčija s Poljsko in si s tem ustvariti zvezo s svojimi starijnimi zaveznički boljševiki v Rusiji? Zakaj bi se morala v tem slučaju Nemčija požuriti, da bi podpisala mirovno pogodbo? To in ničesar drugega je pravzaprav glavni problem, za katerega gre. Napake naše strategije med vojno se ponavljajo sedaj v momentu naše zmage in groze, da nas spravijo ob plodove trajnega mira, ki so ga nam obljubljali. Kakor smo vojno podaljšali s tem, da smo zapostavljali in zanemarjali svoje zavezničke v Vzhodni Evropi, prav tako postopamo tudi sedaj, kakor da bi bile zapadno in vzhodno evropske pokrajine brez vsake ožje in intimne zveze med sabo in kakor da bi bilo mogoče delati na enem koncu Evrope to politiko in na drugem koncu docela drugačno. Mogoč je samo eden mir, kakor je bila tudi samo ena vojna. Enotna mirovna fronta je prav tako potrebna, kakor je bila potrebna enotna fronta v vojni.

VESELJE V PARIZU.

Pariz, 24. junija. Navdušenje v mestu je nepopisno. Po ulicah množica poje in pleše. Pariz se hoče odškodovati o zaključenju miru z delirijem vati za tako dolgo želino pričakovano razposajene radosti, ki prav nič ne računa z možnostjo bodočih zapletitajev. Ceremonija podpisa mirovne pogodbe se izvrši najbrže šele v petek ali soboto. Novo nemško delegacijo, katere pooblastila se bodo še pozorno pregledala, pričakujejo v Versaillesu v sredo jutraj. Vso pogodbo bodo nanovo natisnili, v svrhu, da vstavijo v njo nova imena nemških delegatov. Za Italijo bodo podpisali pogodbo stari delegati, ker prispo v Pariz novi šele v petek. Za potopitven nemškega brodivlja na odbor četvorice zahteval od Nemčije posebno odškodnino, ki bo obstojala najbrže v tem, da bodo zaveznički za določen čas zasedli Kielski kanal.

LAŠKO MINISTRSTVO.

Rim, 23. junija. (Uradno.) Laško ministrstvo je sestavljeno, kakor smo poročali v svoji brzojavki dne 23. junija, z izjemo, ki jo posnamemo v laški uradni brzojavki: bogoslužje in kulturne ter justico ima Lodovico Mortara (v pokvarjenem tekstu naše brzojavke Marcora); državno blagajno (tesoro, ki obstoji poleg finančnega ministrstva) ima Carlo Schanzer; to imenovanje je v naši prvi brzojavki izostalo; javna dela ima Eduardo Pantano, Mornariški minister admiral Sechi je začasno tudi vojni minister, dokler ne dospe v Rim neki general, ki se sedaj nahaja v zasedenem ozemlju in ki bo imenovan za vojnega ministra.

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

VESELJE V FRANCOŠKI ARMADI.

Beograd, 25. junija. Komanda francoske - ogrske vojske je 23. t. m. ob 23. uri brzojavila vrhovni komandi: »Nemci so podpisali mirovne pogoje. Jutri, 24. junija odmor za vse trupe francoske vojske v Madžarski. V taboriščih se priredijo radi tega svečanosti«

FRANCOZI PROSLAVLJAJO MIR.

Zagreb, 25. junija. Včeraj je tukajšnja francoska posadka na svečan način proslavila pristanje Nemcev na mirovne pogoje. V taboriščih francoskih čet je priredilo moštvo posebne svečanosti, na večer pa so bili odposlani četne krmiše gostje francoskih lastni-

REŠKI LAHI PROTI PRIKLOPLJENJU ITALIJI.

Reka, 25. jun. Reška avtonomska laška stranka, ki se bori proti Consiglio Nazionale, je predložila predstavnikom Amerike, Anglije in Francije na Reki memorandum, v katerem se protijo pripojenju Reke Italiji, ker bi to mesto ekonomsko uničilo in zahtevalo, da se osnuje samostojna država Reka. V memorandumu se protestira proti rekrutiranju in izjavlja, da je 80 odstotkov članstva mesta Reke odločno proti pripojenju Reke Italiji.

SENZACIJONALNA ARETACIJA.

Zagreb, 25. junija. V Vukovaru je bil aretiran tamkajšnji urednik lista »Nova Doba«, znani Ivan Molinar, ter je istega dne popoldne odveden v Rumo. Razlogi aretacije niso znani.

SHOD JDS V SRBU.

Zagreb, 25. junija. Zastopniki JDS so imeli v Srbu, dosedanjem volilnem okraju dr. Dimovića, ljudsko skupščino. Sprejeta je bila resolucija, ki odobrava strankin program in sklepa izvedbo strankarske organizacije. Zaeno se izjavlja za čimprejšnjo izvedbo agrarne reforme, kakor tudi za reformo občinskega zakona in protestira proti laškemu imperijalizmu.

POLLETNICA MINISTRSTVA.

Beograd, 25. junija. Predvčeršnjim so priredili člani ministrskega sveta obed na brdu Avali, da proslavijo polletnico svojega ministrstva.

DEMISIJA MINISTRA ZA AGRARNO REFORMO?

Zagreb, 25. junija. »Narodna Politika« javlja iz Beograda, da se zonet širijo govorice o predstojemem odstopu ministra za agrarno reformo, in sicer vsled tega, ker niso ž njim zadovoljni srbski radikali. Vest ni resnična.

PODRAŽENJE LUČI IN VODE V ZAGREBU.

Zagreb, 25. junija. Luč in voda v Zagrebu se podražita s 1. julijem radi deficita plinarne in vodovoda.

SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

Beograd, 25. junija. Včerajšnja seja Narodnega predstavništva je otvoril dr. Draža Pavlović ob 16. uri. Odbor za

predlaganje zakona o univerzali je predložil svoje poročilo. Nato je predložil poročilo tudi odbor za poslovni Narodnega Predstavništva ter odbor za spremembo in dopolnjevanje moratorija. — Dr. Angelinović je stavil na vojnega ministra vprašanje o uredbi odnosov podčastnikov naše vojske, ki so prej služili v avstro - ogrski vojski, in o naših vojaki in častnikih, ki se še vedno nahajajo na Angleškem in v Franciji. Vojni minister je odgovoril, da se napravi vse, da se podčastniki iz bivše avstro - ogrske vojske izenačijo s podčastniki bivše srbske vojske. — Dr. Živko Bertić je stavil na vojnega ministra vprašanje glede oficirjev in vojakov naše vojske, ki so v službenem stiku s Hrvati in so bile večkrat podane nepravilne politične izjave, ki so bile za Hrvate žaljive. Minister je odgovoril, da mu dosedaj taki slučaji niso znani, ali da je izdana naredba, da se mora sličnim slučajem izogniti in da se mora z državljani vseh vrst in jezikovne pripadnosti lepo postopati. — Nato se je prešlo na dnevni red. Razpravljalo se je o zakonskem predlogu glede advokature in javnih beležnikov. Vsi zastopniki so glasovali za to zakonsko osnovo. V specialni debati so se zahtevali nekateri stilistični popravki. — Zatem se je prešlo na poročilo imunitetnega odbora o zahtevi, da se izroče nekateri zastopniki. Zahtevala se je izročitev zastopniku Nedeljkiću, Petojani in dr. Miladinoviću radi žaljenja časti. Predstavništvo je sklenilo proti predlogu odbora, da se zastopniki ne izroče, ker da žaljenje ni bilo tako, da bi bila izročitev sodni-ji potrebna.

KOROŠKA DEPUTACIJA V BEOGRADU.

Beograd, 25. junija. V Beograd je došla deputacija Slovencev s Koroškega, da se v imenu celega naroda zahvali kraljevski vladi za osvobodjenje dežele izpod Nemcev.

ODHOD AMERIŠKE MISIJE IZ BEOGRADA.

Beograd, 25. junija. Včeraj je zapustil večji del ameriške misije Beograd. Američani so odšli na svoj dom.

Beogradski listi se simpatično in s zahvalo spominjajo dela misije, ki ga je vrnila osem mesecev v deželi.

KONFERENCA S PRIMORJA.

Beograd, 25. junija. V nedeljo predpoldne se je vrnila na poziv predsednika parlamenta konferenca o našem Primorju. Sestalo se je do 90 oddelčnih oseb. O gospodarski vrednosti morja in Dalmacije govoril je dr. Pavlović, Grisogono in inž. Putnik, kakor tudi univerzitetna profesorja dr. Gjorgjević in Sima Lozančić.

BANATSKA DEPUTACIJA V BEOGRADU.

Beograd, 25. junija. Te dni je došla v Beograd ljudska deputacija iz Banata. Ker je ni mogel sprejeti ministrski predsednik, sporočili je svoje želje in memorandum finančnemu ministru. V memorandumu zahtevajo pripojenje Jugoslaviji vseh krajev, ki so obljubljeno s srbskim in češkim prebivalstvom. Del te deputacije odide te dni v Pariz, da predloži osebno svoje zahteve mirovni konferenci.

NARODNA BANKA.

Beograd, 25. junija. Zakonski projekt o osnovanju naše narodne banke je že izdelan in se te dni predloži Narodnemu Predstavništvu v razpravo.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo inženjerov v Ljubljani vabi svoje člane na prijateljski večer v Narodni dom v četrtek, dne 26. t. m. — Razgovor o izletu v Trbovlje in o drugih društvenih zadevah.

Razne stvari.

* O bivšem nemškem cesarju. Sedaj se mnogo piše o bivšem nemškem cesarju Viljemu. Maksimilijan Harden podaja v listu »Zukunft« po raznih podatkih sliko Viljema Hohenzollernskega. Cesar Viljem je hotel biti pesnik, likar, kipar, skladatelj, graditelj ladij, admiral, veslar, govornik, jahač, lovec, športnik, gledališki režiser, državnik, socijalni politik, teolog, asyriolog, preiskovalec sanskrita. Viljem je vse v vsem, na vsakem polju daleč pred naj-

večjimi veljaki. Za sliko značaja tega moža je važno to, da je bil pohabljenec. Njegova leva roka je bila skoro brez življenja, nerabljava. On se ni mogel sam slačiti in oblačiti in je moral pri jedi rabiti instrument, ki je združeval nož in vilice. Ali on ni hotel biti pohabljenec ter je radi tega toliko krepkeje rabil svojo desnico. Na vprašanje, kako to, da je nemško meščanstvo trpelo vlado takega človeka, odgovarja Harden tako-le: Iz dimnika se kadi, blaga se razpeča vedno več, blagostanje raste do neverjetnosti. Zato pa se pripušča veličanstvu vse. Par epizod: V nekom norveškem pristanu prisopliha veličanstvo Viljem Hohenzollernski precej natrkan s kopnega na ladjo. Ker se je veličanstvo opotekalo, so se oficirji nekaj muzali, na kar jih je Viljem nahnulil: Preklete duše, ali ne boste spoštovali svojega gospodarja. Jaz vam bom že pokazal. V Kielu je inšpiciral neko ladjo, ki se je vrnila iz Azije. Njegov pobočni adjutant admiral se je bil obrnil, tako da mu je kazal hrbet. Viljem pa ga udari z močno svojo desnico, da se je revež kar zvijal. Ko so na neki križarki streljali za vajo, je bil cesar posebe vesel in samega veselja je tiste, katere je posebno rad imel, suval in pehal s svojo desnico. Najgrša je ta-le: Telesni zdravnik Viljemov, že starejši gospod, je stal na oni ladji na mostiču poveljstva in naslonjen gledal na morje. Cesar prihiti do njega, reče nekaj ter ga sune od zadej med noge, da je ubogi zdravnik skoro omedlel. Cesar se je surovo zasmejal in odšel na drugo stran. Okoli tega na pol zno-relega človeka so se vrteli 30 let velikaši in meščani, vse okoli njega ga je gledalo kot polboga, komedijantje okoli komedijanta. Klečali so pred njim in celo roko so mu poljubljali. Dolge vojske je bilo treba, da se je končno streznil in zgrozil nemški narod pred blaznikom Viljemom Hohenzollernskim!

* Estetični migljaj za ženske, kako naj hodijo in sedijo. Neki danski list za dame daje svojim čitateljicam estetične migljaje, kako naj hodijo in kako naj sedijo. V članku se navaja na primer: predstavimo si milo, okroglo gospodič-

no nizke postave kakih 18 let, ki se vidi v filmu, kako koraca po cesti s krlom, komaj čez kolena segajočim, svoje mesene noge pa ima stisnjene v visoke svetle čevlje, kakor je sedaj »moderno«. Ali ni verjetno, da bi takoj tekla domov, zdaljšala svojo obleko in potemnila svetle čevlje. Ako bi se potem videla, bi menila, da se je zgodil čudež, ker vsled daljšega krila bi bila videti večja in bolj sloka. Po lastni kontroli v filmu bi izginile suhe, debele, krive noge lepega spola in odstranjene bi bile vse negraciozne kretanje. Največ dam sedj tako, da vrže jedno nogo čez drugo, tako, da se vidijo pedali do kolena. Del spodnje noge je obrnjen notri. Korulentne dame sedijo z nogami v obrnjenimi, tako, da stoje noge približno en meter narazen. Le poredkoma se vidi dve nozi mirno in dostojno neposredno na zemlji. Višek nelepote doseže dama, ako se giblje na robu stola, podprta na lakti na mizi, ter ovija nogi okoli stolovih nog, da zijajo v svet velike opetnice visokih čevljev. Ako bi se videla v filmu...

* Silna vročina in suša je zavladala na Angleškem, kakor poročajo iz Londona. V Londonu je temperatura na solncu okoli 50 stopinj.

Poizvedbe.

Zlata ovratna verižica z obeskom se je našla. Dobi se pri H. Deisingerju, skladišče Mühleisen, Dunajska cesta.

Izgubljen se je na glavnem kolodvoru potni list za v Italijo (Passaporto per interno del Regno) z imenom Caterina Ursich. Pošten najditelj se prosi, da ga odda v upravnishvto »Slov. Naroda«.

Kdo kaj ve? Francisek Košir s Pristave pri Borovnici, se pogreša že od oktobra leta 1914. Bil je takrat v Galiciji pri 27. polku, 14. stotniji, vojna pošta 65. Kdor kaj več ve o njem, naj to sporoči Francisku Košir, posestniku na Pristavi pri Borovnici, ki poravnava vse eventualne stroške.

Izgubila se je lovska pisca ferma-ka. Pisca je rjave barve z belo liso na prsih in slihi na ime Priba. Odda naj se proti dobri nagradi pri hišniku, Copenova ulica št. 19.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Išče se večja družina za veliko gozdno posestvo, redi se lahko večja množina živine. Posestvo je blizu Maribora. Ponudbe na upravnishvto Slov. Naroda. 6177

Vseh gospodarskih in premoženjskih zadevah se obrnite na Gospodarsko pisarno dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 9 (nasproti Hotela Union) telefon 37. 4911

Črne, fine etaminaste bluze á 50 K, se naprodaj Kje, pove uprav. Slovenskega Naroda. 6339

Traži se dobra kuharica kao i sobarica vešta u svim poslovima kućevnim. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6180

Konverzacijski leksikon se kupi. Ponudbe na Anončno ekspedicijo Al. Matelić Ljubljana Kongresni trg 3. 6348

Proda se popolnoma nov temnomoder damski kostum (čista volna). Naslov pri upr. Slovenskega Naroda. 6397

Kdor potrebuje lokal v Beogradu, je takoj oddati. Ponudbe na uprav Slovenskega Naroda pod »Beograd/1000«. 6318

Proda se bencinov motor, 10 k. sil »Renauer«, komaj dva meseca rabljen, zavoljo vpejave elektrike odstavljen; zraven dva železna rezervarja za vodo, 2 m visoka, 1 m premer, okrogla. Več pove poštni predal 53 Celje. 6321

Pridna gospodična želi v Ljubljano v boljše hišo, ker bi se radi privadila v kuharju in v prostem času pomagala v pisarni ali pri drugih hišnih opravilih. Vstop 15. julija ali 1. avgusta. Kdo, pove uprav. Slov. Naroda. 6326

Distingvirano gospodično, zmoglo slo-nemške stenografije in če mogoče dvojnega knjigovodstva, išče distingvirano dama kot tajnico. Ponudbe pod »A B C/257« na upravnishvto »Sloven-skega Naroda«. 6257

Krasno pesništvo z mlinom in prvovrstnim zemljiščem, vodna moč, električna razsvetljava, v bližini Celja, se vsled izselitve za nizko ceno proda. Pojasnila se dobi-jo iz prijaznosti v Kolodvorski ulici št. 31. 6344

Gospodinja, dobro izurjena, želi nastopiti službo pri kakem vdovcu z otroki, ker se dobro razume tudi na vzgojo otrok. Cenj. ponudbe na Milo Opatič na upr. »Slovenskega Naroda«. 6329

JAJCA jajca za čaj (temno rumena) 85 v. la jajca (čez 50 g težka) 80 v. la jajca 70 v. Plavec (Schwimmer) in umazana 60 v. en komad, se prodajajo v originalnih zabojih pri EM. SUPPANU v Rogatici, Slovenske Stajanje. 5919

Narodno si in barito - Muhe - izredno zgodba, spleti St. Polka. Najzabavnejše barilo za samote in poročani Cena s poštno K 3-50. Na-roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

dobavila trdka VINKO VABEC, Zalec pri Celju. 6096

Pes jazbecar (dakel), star 2 meseca, se proda. Več se izve v trgovini Fr. Kham, Miklošičeva cesta št. 8 od 11 — 12, 2 — 3. 6305

Za današnjo predstavlo Zongler od-1 reda. Naslov uprav. Slovenskega Na-roda. 6349

4 sdi a 700 litr. a 90 vin. liter so na prodaj. Vprašanja na Anončno Ekspedicijo Al. Matelić Ljubljana, Kongresni trg 3. 6350

Klavir (Flügel), samo dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe z navedbo firme, starosti instrum-enta in cene na Schlick, Gornia Radgona. 6342

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les nalo-žen v vagon se naj naznani na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. ko-dovorum, Ljubljana. 2048

Gorske čevlje, dobro ohranjene, šte. 42 ali 43 kupim. Ponudbe pod »Gorski čevlji« na upravnishvto »Slovenskega Naroda«. 6322

Pošteno dekle se išče za sobarico za tujske so-be. Znati mora šivati in imeti nekaj kavčije, ker pozneje tudi lahko nasto-pi kot natararica. Naslov pod uprav-Slov. Naroda. 6336

Iščemo resnega in treznega strojevodjo z izp. tom, ki zna popraviti in parostroj samostalno izvajati, nastop takoj. Plača po dogovoru. Ponude na Pitomaci, Hrvatska. 6291

Priporočam svojo veliko zalogo vžigalnikov na bencin. Trgovci dobijo znaten po-pust. F. K. Kaiser, Solenbargova ulica št. 6. 6283

Kontoristična z večletno prakso, sa-zmogljiva mostojna moč, bilance zmogljiva, izurjena v stenografiji in stroje-pisu, želi premeniti mesto. Prijazne ponudbe prosil pod »Šestdesetki od-pe-vedel rok« na upravnishvto »Sloven-skega Naroda«. 6124

Gospodična z enoletno prakso, popolnoma zmogljiva slovenščine in nemščine, išče službe. Ponudbe pod »Št. 6337« na upravnishvto »Slovenskega Naroda«. 6337

Šmarješke toplice - Mirni gaj! Slavnemu občinstvu se vjudno na-znana, da so Šmarješke toplice - Mirni gaj popolnoma na novo preurejene ter se najtopleje priporočajo vsem, ki se hočejo iznebiti patnje ali pa rovmatizma. Vsek, kadar želi čez poletje uživati sveži zrak na mirnem kraju, dobi okrepčilo in, če je bolehen, tudi zdrav-je. Do Šmarjeških toplic - Mirni gaj je od Novega mesta po okrajni cesti čez Šent Peter z vozom komaj 3/4 ure. Pošti sta Šmarjeta ali pa Bela Cesta na Dobslavi. 6182

Novog i starog bakra, rakinske kazane i cijevi kupuje uz najvišu cijenu tvrdka Eduard Bier i si-novi Vukovar. 6322

Pisarniška miza in nekaj stolov ter obešalnik se kupi četudi že rabljeno. Ponudbe na upr. »Slovenskega Naroda« pod »Pisarniška miza«. 6333

Roman - cement izvrstan cement za nega dela posebno pa za izdelovanje umetnega škrljca, kateri je kupce ve-čno v svoji cen i dobroti zadovoljil. Že svojedobno je imel Laški Roman - cement svoj dobri glas. Vsem inter-tesentem naznamimo, da se na doba-vo večje množine pustijo brediteljiti. Tovarna za cement, Laško pri Celju. 6288

Prodaja vina Graščinska uprava Du-hravska, zadnja železniška postaja Rogatec, lokalne železnice Rogatec - Grobelno nudi svoja vina lastnega pridelka in sicer okoli 20 hektolitra letni-ka 1917, okoli 100 hektolitra letnika 1918. Vina so svetlozelene barve čista, vsebinsko polna, brezhibnega okusa in se zaradi likvidacije poses-tva oddajo najceneje. Natančnejša po-jasnila daje zgorajnja graščinska uprava. 6311

Pozor, trgovci! 250 kg kavne primesi fine, odprte, po 5 kg v zavrtkih se ali cela množina skupaj, ali tudi manj poceni odda. Pismena vprašanja pod »kavna primes« na upravnishvto »Slov. Naroda«. 6316

St. 56. Lase-strižnik Komad 28— in 34-65 K. Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 ali-kami brezplačno. 349

E. Luna, Maribor št. 74. Mlad gospod išče v sredini mesta za takoj ali po-zneje elegantno meblirano sobo s po-sebnim vdomom (po možnosti z elek-tričnim razsvetljavo in vporabo kopal-nice). Cenjene ponudbe naj se blago-volijo poslati na naslov: Bojko Peček, član nar. gledališča, opera. 6347

35 vagonov švedskega natron-celuloznega papirja po 4 K 15 v kilogram v svalkih, za zavijanje, od hrvat-ske stacije, na prodaj.

Vzorci papirja so pri Breznik in drug, Celje, Dolgopolje 1.

Fina inozemska kolesna pnevmatika (kompletne garniture) J. GOREC trgovina s kolesi Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

Zahvala. Za vso tolažbo, sožalje in zadnje spremstvo po-vodom smrti naše predrage mame, gospe

Serafine Sabothoy roj. Debelak izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.

LJUBLJANA, dne 23. junija 1919.

Zaljubljeni ostali.

Zahvala. Za vse dokaze globokega sočustva povodom bridke izgube naše iskreno ljubljene soproge, sestre, tete in svakinje, gospe

Albine Koselka roj. Prezeli se tem potom najtopleje zahvalujemo. Posebej se še zahvalujemo preč. duhovščini, gg. pevcem za gani-ljive žalostinke, slavni Mengeški godbi in sploh vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti, vsem še enkrat: Bog plati!

Mengeš, 25. junija 1919.

Zaljubljeni ostali.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 30.000.000.

Rezerva: okrog K 10.000.000.—.

SPREJEMA: Vloge na knjižice

Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.**Centralni**

Trst.

Podružnice:
Dobruška
Dunaj
Kotor
Metković
Zagreb
Zgodovinska knjižnica

IZPOSODI: Menice, devize, vrednostne papirje itd.**IZDAJA:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.**DAJE TRGOVSKE KREDITE** pod najugodnejšimi pogoji.**DAJE PREDUJME:** na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.**PREVZEMA:** Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

Telefon št. 257.

„Balkan“ima nekaj vagonov
zdrave koreze na
prodaj. Oddaja se
le cele wagone.**250.000 kom. z dne opeke**

ima na razpolago

Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Prostovoljna dražba.

Posestvo, obatoječe iz hiš, njiv, travnikov, gozda in vinograde, vse v dobrem stanju in obdelano, se prodaja. Dražba na 10 mestih 29. t. m. o. 1. uri popoldne. Dajao Gradisce Stev. 6 pri Toplicah, Dolensko. Lahko se tudi zamenja s posestvom v Spodnji Šiški. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod „Vinograd“ 6334

Fino francosko

pnevmatiko

plašče in cevi priporoča

IGN. VOK

specialna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sedna ulica št. 7. 6276

Ivan Volčanšek

Kamila Volčanšek roj. Stumberger

— poročena —

Kolodvor, Brežice ob Savi, dne 23. junija 1919.

Veleobrat pohištvenega in stavbnega mizarstva

ter podjetje za obdelovanje lesa na Štajerskem išče zveze s stvornimi družbami dežele, oblasti itd. za obnovitev in prosti za vprašanja glede dobave za to potrebnih sestavin (lesenih konstrukcij vseh vrst n. pr. stanovanjskih poslopj, barak, lop za strojnice, shramb za blago, oken, vrat, pohištva po poljubnih vzorcih in risbah, gradnje voz itd.) ker je potreben les in drugi obratni material v zalogi, bo mogoče naročila izvršiti točno. Vprašanja pod: „Wiederaufbau etc.“ na Rudolfs-Messe, Dunaj (Wien), I. Seltersstätte 2.

DROGERIA
J. C. KOTAR
LJUBLJANA
Wolfova ulica 3.
FOTOMANUFAKTURA

Izvozna i uvozna tvrtka Lavoslav Poljak i drug

Središnica: SPLIT, Dalmacija.

Podružnice: Rijeka, Makarska, Beč (Wien) I. Rotenturmstrasse 11.

Bavi se samo na veliko

izvozom i kupovanjem: svih domaćih zemaljskih proizvoda, južnog voća, žitarica, ljekovitih bilja, eteričnih i jestivih ulja itd.

uvozom i prodajom: inozemnih proizvoda, svakovrsne prekomorske robe itd.

Erzjavni naslov: Poljakdrug.

Dobra kuharica

nadje primanje kod

Alex. Rottenbüchera,
Grodjarska trgovina, Osijek —
dolnji grad. 6274

: Barve za sukno :

paketirano, anilinske barve
originalne apnene zelenilo,
apnene modro, oker, vse
prstene barve nudi tvrdka

Majata & Co. Praha —
Kr. Vojvodstva, Korunni 24
Čehoslovačka.

Julij MEINL**: Ljubljana :**

Kava igana

" surova

Kaval pridatek

Pristni vinski kis

Sardine najbolje vrste

Trapistovski sir a K 18.—

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

Riz

Kondenzirano mleko s

sladkorjem.

Razpošilja po celem kra-

ljestvu od 5 kg naprej

franko.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA -- PRAGA.

Subskripcija

na 200.000 novih delnic po K 200.— nom. v skupnem
znesku česk, K 40.000.000.—

Na podlagi sklepa izrednega občnega zbora Živnostenske banke v Pragi z dne 28. maja t. l. bode
zvišana delniška glavnica od 120 na 250 milijonov kron. Za enkrat se daje na subskripcijo le delni znesek
K 40.000.000.— in sicer po sledečih pogojih:

- Posestniki starih delnic imajo pravico, prevzeti za vsake 3 stare delnice 1 novo po kurzu č. sl. K 325.— za delnico, več 5 % obresti od 30. junija t. l. do dneva plačila.
- Novi delničarji zamorejo dobiti delnice nove emisije le na podlagi dobavnih pravic.
- Subskripcija konča s 7. julijem t. l. Protivrednost podpisanih delnic se more vplačati na enkrat.
- Nove delnice so deležne na dobičku leta 1919 in sicer za pol leta (od 1. julija 1919 do 31. decembra 1919).
- Subskripcija se vrši pri centrali Živnostenske banke v Pragi in njenih podružnicah. Vsa potrebna pojasnila daje tudi Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice, kjer se sprejemajo tudi priglasitve na nove delnice.
- Pri podpisu novih delnic na podlagi starih delnic se morajo predložiti plašči starih delnic.

V PRAGI, dne 20. junija 1919.

Živnostenska banka v Pragi.

Vedno veliko zalogo hrastovih parketnih deščic

dobavljam na debelo in drobno. Prevzemam tudi poklapanje. Cene zmerno.
JOSIP PUH, Ljubljana, Gadaška ulica šte. 22.

MODNI SALON STUCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG I.

priporoča največjo izbiro

finih stannikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000—
rezervnega zaklada " 2.500.000—

Sprejema vloge vseh delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice.
Devoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu
obrestovanju in obliqatornemu odplačevanju dolga.
V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Večje število delavcev

za vzdrževanje cest in ulic išče
mestna občina Ljubljana.
Zglasiti se je pri mestnem nad-
zorstvu na magistratu med 11.—1.
uro dopoldne. 6261

Tovarna stolov v Zg. Gameljnah
išče za takoj

4 delavce stolarje.

Osebo vprašati v tovarni
stolov, v Zg. Gameljnah nad
Ljubljano. 6319

„ADRIJA“

Mirodilnica in zaloga
fotografskih aparatov ter
potrebščin.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni
praški. Čistila za slannike „STRO-
BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadome-
stilo toaletnega mila. „ROZNI PRA-
SEK“ najbolje sredstvo za negova-
nje polti. Preizkušeno dobra sredstva
proti moljem. — Partimi in dišave.
Sredstva za konzerviranje juhe. —
Konzervirana zaloga strupov.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Dolžniška glavica 15.000.000.- kron.

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond 4.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
 proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje
vsakovrstne KREDITE

Zaloga pohištva in tapet

ERNST ZELENKA

oblastveno zapriščeni izvedenec

Solska ulica 5 MARIBOR Gosposka ulica 25

priporoča svojo bogato zalogo najraznovrstnejšega pohištva: spalnih, jedilnih sob, klubnih garnitur, divanov, otmann, žime za madrace itd. 2236

Največja izbira. Zmerne cene. Solidna postrežba

Javna dražba

toplokrvnih žrebcev in kobil, ter huculov in oslov

Od strani državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani se bo vršila v torek dne, 1. julija 1919 ob 10. uri dopoldne javna dražba dveh žrebcev arabske pasme, osam huculskih žrebcev, štirih oslov in pet toplokrvnih 5 — 6 let starih kobil, na jahalnem prostoru poleg plemenitne postaje na Selu pri Ljubljani. Kupci morajo prinesiti povodce s seboj.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.

Ing. Dr. Miroslav Kasa
 oblastveno poverjeni stavbni inženir.

 Specijalno stavb. podjetje za betonske, železobetonske in vedne zgradbe
 v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobeton. jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženirske stroke.

Tehnična mnenja. zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Komisija Balkan

prodaja, dokler traja zaloga, urvratne črne čistile za čevlje po K 21/50 za ducat. Prodaja se samo v večjih množinah.

KORESPONDENTIN JO

veščo slovenskega in nemškega jezika, stenografije in strojepisja, ličem.

Ponudbe prosim pod „Dobra noč“ na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Svedske kapljice svetovano pokušno ljeko-
 vito sredstvo protiv pro-
 bavnih organa i avim bolostima želudca. Usled njihove
 djelatnosti i ugodnog nagorkog teka jesu već više od stotine
 godina najobjavljenije djetičko domaće sredstvo. Podražuje
 tek, jačuju želudac, pospešuju probavu, oblažuje grčeve, razre-
 djuju sokove i uredjuju stolicu. Odstanjuju mučninu, podra-
 žaj na povraćanje, žgaravicu i ostale želudčne tegobe.
 Pravo su, samo sa „Salvator“ markom.

S. MITTELBACH, „Salvator“ lekarna i drogerija Zagreb, Jelakčev trg 2.

bled
 ob
 jezeru

1919
Sezona
otvorjena!

Izvrstna oskrba. — Cene primerne.

Izvestja daje: Tourist-Office - Bled.

Vinska klet pri „Maliču“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7, pod Jadransko banko.

 Tuti se pristna, stara in nova, bela, rdeča in črna vina. Sprejmejo se stalni
 gostje na kosilo in večerjo pod ugodnimi pogoji. Slavnemu občinstvu iz mesta
 in z dežele se priporoča

Stanko Jesenko.

6262

Banatska moka

Komisija „BALKAN“

6270

prodaja dokler traja zaloga

Ipo belo moko

za kuho in kruh. Oddaja samo cele vreče.

Oglas.

Policijska direkcija u Sarajevu treba oko stotinu policista. Uvjeti su za primanje u policijsku službu: da je molitelj 1. držav-
 ljanin Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca; 2. potpuno zdrav;
 3. neporočan; 4. svršio najmanje potpunu osnovnu školu i da zna
 dobro čitati i pisati latinicom i cirilicom; 5. služio u vojsci i po-
 stigao makar čast kaplara; 6. dovršio 24 godine, a ne prekoračio
 36 godina. Dohodi su za neoženjene osim stana, odjela i obuće
 5012 K godišnje, a za oženjene 5.576 K godišnje osim odjela i
 obuće. Oženjeni dobivaju osim toga za svako dijete po 800 K
 godišnje više.

Reflektanti neka pošalju molbu za primanje policijskoj di-
 rekciji u Sarajevu putem svoje nadležne političke vlasti, a molbi
 neka dodaju: 1. svjedočbu ponašanja; 2. krštenicu odnosno izva-
 dak iz registra rođenih; 3. domovnicu; 4. posljednju školsku svje-
 dočbu; 5. vojničku knjižicu ili otpustnicu; 6. vjenčani list, even-
 tualno krštenicu (ili izvratke iz registra rođenih) djece.

Policijska direkcija u Sarajevu.

Broj 18134/19.

6285

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca juna 1919.

POZIV NA SUBSKRIPCIJU

25.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400-- naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10.000.000--

P. n.

 Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo
 je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavice i emisiju
 novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavica od K 10.000.000-- povišuje se izdavanjem novih 25.000 dionica po K 400-- nom. dakle za K 10.000.000-- na K 20.000.000--
2. Posjednicima starih dionica pridržaje se 18.750 komada novih dionica, i to tako da svakome dioničaru pripada pravo na 4 stare dionice optirani 3 nove uz cijenu od K 440-- po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1919. do dana uplate.
3. Nedioničarima (novim potpisateljima) i starih dioničarima za dionice, koje žele potpisati preko broja, koji im pripada u razmjeru od 4 stare na 3 nove, nudi se 6.250 komada dionica po tečaju od 475 K za dionicu od 400 K nominalnih sa 5% kamata od 1. januara 1919.
4. Subskripcija počinje 15. juna, a svršava 31. jula 1919.
5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1919., te im pripada pravo na dividendu za istu.
6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkrije do 31. jula 1919. t. g.
7. Uplate za nedodeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3 1/2% kamata od dana uplate do povratka novca.
7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:
 U ZAGREBU: Narodna banka d. d.
 u BRODU N/S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke.

- DUBROVNIKU: Srpska centralna banka za Primorje, Dubrovačka trgovačka banka i Pučka štedionica d. s. o. j.
 - LJUBLJANI: Ljubljanska kreditna banka d. d. Kranjska deželna banka.
 - OSIJEKU: Srpska štedionica.
 - na RIJEKI: Hrvatska centralna banka d. d.
 - u RUMI: Zadruga banka d. d.
 - SARAJEVU: Hrvatska centralna banka.
 - SPLJETU: Zadruga savez.
 - VARAŽDINU: Varaždinska štedionica.
 - VIROVITICI: Virovitička štedionica.
 - ZEMUNU: Zemunska štedionica
- dok uplate mogu uslijediti također kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.
8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja, da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije: točno ispunjenu i potpisanu prijavnicu uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutimnicu starih dionica.
 9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.
 10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluči kod izdavanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe.
 11. Za provedbu ove misije stvoren je sindikat, koji jamči uspjeh povišenja dioničke glavice.

RAVNATELJSTVO NARODNE BANKE D. D. U ZAGREBU.